

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 62

Antradienis, Rugpiūčio (August) 15, 1967, Ozone Park, N. Y. 11417

Metai 56-iejį

KRISLAI

A. Jonaitytės žodelis.
Restoranas "Dainava."
Šiandien Montrealyje.
Laimingi kanadiečiai.

Rašo R. Mizara

Prieš apie porą savaitių žurnalas "Time" išspausdino straipsnį apie turizmą Tarybų Sąjungoje. Raštas ne visiškai buvo "akuratas". Na, tai neseniai iš Lietuvos grįžusi amerikietė lietuvaitė Aldona Jonaitytė parašė žurnalo redakcijai laišku, kuris tilpo praėjusios savaitės laidoje ir kuris šitaip skamba:

Sir: There is a place in the U.S.S.R. that has night life. It is the extremely beautiful little city of Vilnius, the capital of the Lithuanian S.S.R. I spent two weeks there and discovered Dainava, a modestly swinging nightclub that stays open until 5 a. m. The doors will swing open if you say that you are a tourist.

ALDONA JONAITIS
Woodhaven, N. Y.

Laiškutis neilgas, bet brandus, ir dėka Aldonos Jonaitytės, apie penki milijonai "Time" žurnalo skaitytojų sužinojo, kad Tarybų Lietuvos sostinė Vilnius—gražus miestas, kad restoranas Dainava yra puikus jauniems žmonėms pasilinksminimo centras.

Labai gerai Aldona padarė, supažindindama amerikiečius su tuo, kas Lietuvoje yra gražu ir kas verta aplankyti ir pamatyti!

Liudas Stukas tokio dalyko nedrįstų padaryti.

Svarbu, kad į Lietuvą kuod daugiau vyktų ne tik pagyvenusių mūsų žmonių, o ir jaunimo—ypatingai Amerikoje augusiųjų. Daugelis jų, kaip ir Aldona, dalykus truputėlį kitaip mato, negu pagyvenusių.

Jei JAV lietuviai sportininkai vyks, o jie, sakoma, jau yra pakėlę sparnus ten skristi, tai bus kitas įdomus dalykas.

Šiandien—rugpiūčio 15 diena.

Šiandien Montreale. tarp-
tutinėje parodoje yra Tarybų Sąjungos diena. Ir kokia ten bus šventė!

Rinktiniausi Maskvos didžiojo teatro artistai Tarybiname paviljone duos koncertą. Tarp jų bus ir įžymusis Lietuvos artistas—Virgilijus Noreika.

Virgilijus, kaip žinome, turėjo dainuoti Amerikoje, bet dėl nelemtos politinės pasau-
ly padėties, jo atvykimo čion planai suiro. Na, tai jį girdės, jo talentu džiaugsis ir didžiūsis Kanados lietuvių, kuriems teks jį girdėti. O Virgilijaus balsą, žinau, girdės daug kanadiečių. Kokie jie šiemet laimingi!

Gaila, kad daugeliui mūsų neteks jo šiuo tarpu sutikti ir girdėti dainuojant!

Iš viso, Kanados lietuviams šie metai kultūriniu atžvilgiu labai brandūs.

Prisiminkime birželio mėnesio dienas, kuriomis tiek daug jų gerėjosi Lietuvos Stiginio orkestro meistrų, "Lie-

Plainfieldiečiai reikalauja milijono dolerių

Newark, N. J.—Plainfieldo miesto 66 negrai reikalauja, kad valstija sumokėtų jiems vieną milijoną dolerių už padarytus nuostolius.

Jie sako: valstijos valdžios prisiūsta kariuomenė (National Guard), be varanto, be iš anksto gauto iš teismo leidimo, įsiveržė į jų gyvenamuosius butus ir viską išvartė, išdraskė, sugadino, neva ieškodami "paslėptų" ginklų. O tų ginklų jie niekur nesurado.

Bylą jie užvedė su Amerikos Civilinių Laisvių

Sąjungos patarimui. Ši sąjunga davė skundėjams ir savo advokatą, William Wright, Jr., kad jis vestų jų bylą teismuose.

New Jersey valdžia, mat, kadaise sužinojo, kad iš vienos ginklų krautuvės dingo apie 46 šautuvai; ji manė, jog negrai bus juos pavogę ir paslėpę savo butuose.

Tuomet kariuomenei buvo įsakyta veržtis į žmonių namus ir ieškoti ginklų. O kareiviai, klausydami įsakymo, be jokios pagarbos žmogui, tai ir darė.

11 negrų buvo išrinkti Mississippėje

Jackson, Miss.—Rugp. 8 d. Mississippi valstijoje vyko nominacijos į visokias valdvietes. Nominacijos šioje valstijoje reiskia tiek, kiek ir oficialūs rinkimai: kas gauna didžiulę daugumą balsų, tą ar kitą postą, tas jau skaitomas išrinktu.

Vienuolika negrų, kandidatavusių į visokius postus—justice of the peace, konsteibelius ir t.t.—buvo išrinkti.

Į gubernatoriaus postą kandidatavo net keletas asmenų, ir nei vienas negavo absoliutės balsų daugumos. Du kandidatai, gavę daugiausia balsų, dabar bus ir vėl perbalsuoti ("perminuoti").

Naujas komercijos sekretoriaus padėjėjas

Washingtonas.—Čia visur kalbama, kad prezidentas Johnsonas paskirs H. J. Samuels JAV Komercijos departamento sekretoriaus pirmuoju padėjėju. Mr. Samuels yra Niujorko valstijos politikierius, Demokratų partijos šulais.

Prezidentas atsisakė senatorių Kennedžio ir Javito nuomonės apie tai; abudu sakė: okei.

tuvos" ansamblio artistų, solistų Daunoro, Saulevičūtės ir Rapalienės talentais! Dabar ir vėl..

Anksčiau ar vėliau, broliai kanadiečiai, bus ir mūsų kime šventė!

Na, vasara jau gerokai įpusėjo. Galvokime apie rudens kultūrinius darbus, apie tai, ką darysime salėse.

Niujorke pažangieji lietuviai jau turi darbų programon įsidėję visą eilę parengimų.

Be lietuviškų pūdymų, kuriuos turime arti, visuomet atsiminkime, reikia darbuotis, reikia kovoti ir už taiką. Tai labiausiai rūpimas ir pats didžiausias darbas ne tik Amerikos žmonėms, o ir viso pasaulio!

Argentinoje varžomi piliečiai

Buenos Aires.—Argentinos valdžia išleido įstatymą, pagal kurį bus persekioti piliečiai. Einant tuo įstatymu, bus padaryti sąrašai, į kuriuos bus sukišti visi "neistikimieji." Tada valdinės įstaigos pradės siųsti žmones: "neistikimieji" bus paleisti iš valdinių tarnybų, iš visokių kitokių "daiklatnesnių" vietų. Tai bus panašiai, kaip buvo ir yra JAV, einant reakciniu McCarrano įstatymu.

Argentinoje žmonių gyvenimas vis tebesunkėja, skurdas laudyje plečiasi, o su tuo auga nepasitenkinimas ir žmonių bruzdėjimas. Na, tai valdžia dabar bandys apskelbti "komunistais" tuos, kurie bando "bruzdėti"; juos visai persekios.

Rytiečiai laimi Nigerijoje

Lagos, Nigerija.—Atsisakyę nuo Nigerijos Rytų žmonės, sukūrė savo respubliką Biafra, gerokai mūša federalinės valdžios kariuomenę, kuri pradėjo prieš juos karą. Sakoma, kad Biafros kariuomenė jau užkariavo ir Vidurvakarinę Nigerijos sritį, kuri apima apie 15,000 ketvirtinių mylių.

Nigerijoje nepasitenkinimas federaline valdžia, sako pranešimai, yra didelis, todėl žmonės atsisako kariauti prieš Biafros žmones.

Galvoja apie karą su žiurkėmis

Trenton, N. J.—Gubernatorius Hughes reikalauja, kad būtų jam pranešta, kas daroma New Jersey valstijoje su žiurkėmis, kurios naikina žmones ir turta. Gubernatorius mano, kad reikia pradėti prieš žiurkes "rimtą karą."

Prez. Tito Egipte; atvežė planą taikai

Kairas.—Jugoslavijos prezidentas Tito praėjusį savaitgalį praleido Egipte. Egipto valdžia su Nasseriu priešakyje Tito priėmė labai gražiai, pagarbiai.

Politiniai stebėtojai sako, kad Tito atsivežė kai kuriuos pasiūlymus taikai įvykdyti Artimuosiuose Rytuose.

O tie pasiūlymai, sako stebėtojai, yra tokie:

Izraelis turi ištraukti savo karines jėgas iš tų sričių, kurias užkariavo iš arabų valstybių; Izraelis turi laikytis tose ribose, ko kiose buvo prieš karo pradžią.

Suezo kanalas turi būti laisvas visoms valstybėms; Izraelio laivai taip pat turi teisę plaukioti kanalu, tik jie savo laivus turi turėti plukdyti kitos kokios valstybės vardu.

Akabos įlanka kaip priklauso, taip ir turi priklausyti Egiptui, bet ja turi tu-

rėti teisę plaukioti ir Izraelio laivai.

Palestinos pabėgėliams reikia pilnai atlyginti už nuostolius, kuriuos jie patenė dėl ištremimo iš Izraelio.

Arabų valstybės turi pripažinti Izraeliui teisę egzistuoti; jos turi baigti karo stovį su Izraeliu.

Šiais klausimais vyko pasitarimai.

Sakoma, kad šis Tito vizitas nėra tik jo vieno iniciatyva padarytas; sakoma, kad Tito, pateikdamas šią programą, pateikė ją ir kitų socialistinių šalių vardu.

Kuo baigėsi šis Tito pasitarimas, kai šie žodžiai rašomi, dar nėra žinoma.

Kairo aerodrome buvo daug žmonių, kai Tito atskrido; jį pasitiko gana šil-
ai.

Su Tito kartu atvyko ir jo padėjėjai: Edvard Kardeh, Vladimir Ponovič, Kilo Grigorov ir Miso Pavicevič.

Daug žmonių ruošiasi vykti į suvažiavimą Čikagoje

Chicago, Ill.—Kaip jau žinoma, šių metų rugpiūčio 31 d. čia prasidės didžiulis suvažiavimas 1968 metų prezidentiniams rinkimams aptarti. Suvažiavimas tęsis keletą dienų.

Suvažiavimo šaukėjų biūras skelbia, kad šimtai aplikacijų ateina žmonių, atstovaujančių visokias organizacijas bei grupes, kurie nori suvažiavime dalyvauti.

Suvažiavimo organizatoriai ragina draugijų, klubų veikėjus jau dabar ruoštis ne tik dalyvauti, o ir pasiūlymus atsivežti—pasiūlymus politiniams klausimams, kaip greičiau karą baigti Vietnamu.

Atsirado ir kitas Doddas

Washingtonas.—Sužinota, kad ir kongresmanas Thaddeus J. Dulskis (demokratas iš Buffalo, N. Y.) pasiglemžęs \$11,000 pinigų sumą, kurie buvo sudėti jo bankete jam pagerbti.

Vadinasi, jis padarė panašiai (tik ne tiek daug), kaip senatorius Doddas, kurį Senatas pasmerkė už suktybes.

Kai visa tai išėjo aikštėn, tai kongresmanas Dulskis pasakė: "Tai kas? Aš nieko blogo nepadariau."

Lagos, Nigerija.—Atskilusios Nigerijos Rytinės dalies kariuomenė užėmė Benino miestą, kurį valdė federalinė valdžia.

New York.—Mirė Emanuel Novogrodsky, žurnalistas ir veikėjas žydų organizacijose. Jis buvo 76 metų amžiaus.

Roma.—Vittorio Valletta, automobilių fabrikantas, įkūręs Fiato kompaniją, mirė nuo apopleksijos. Jis buvo 84 metų amžiaus.

Prašo suvaldyti Vietnamo generolus

Washingtonas.—Apie 57 kongresmanai įteikė prezidentui Johnsonui patarimą, kad jis suvaldytų Pietų Vietnamo generolus.

"Patarime" sakoma, kad ruošiami t. v. prezidentiniai rinkimai (rugs. 3 d.) Pietų Vietname pavirs į nieką, jei generolai varžys kaip varžo civiliniams kandidatams praveisti rinkimines kampanijas už save.

Tokį patį prezidentui patarimą davė ir Niujorko valstijos senatoriai Javits ir Kennedis.

Saigonas.—Rugpiūčio 13 dieną Amerikos lakūnai bombardavo šiaurės Vietnamo geležinkelį tik už 10 mylių nuo Kinijos rubėžiaus. Tai pirmą kartą Amerikos lakūnai pasirodė taip arti prie Kinijos.

Saigonas.—Prie Da Nango tapo sužeista 21 amerikietis darbininkas pačių amerikiečių iš mirtųjų paliekomis "paklydusiomis" kulkomis. Septyni iš jų sužeisti pavojingai.

Havanoje suskilo lotyniečių suvažiavimas

Havana, Kuba.—Lotynų Amerikos solidarumo organizacijos suvažiavimas suskilo, priimant vieną rezoliuciją.

Rezoliucija kritikavo "socialistinius kraštus" už tai, kam jie veda prekybą su Brazilija, su Kolombija, su Čile ir su kitais Lotynų Amerikos kraštais.

Už rezoliuciją pasisakė 15 balsų, prieš—3, o 9 susilaikė nuo balsavimo.

Rezoliucijos šalininkais buvo ypatingai Kubos ir Venezuelos delegacijos, o prie-

šinosi jai Urugvajaus, Costa Rika, Salvador delegacijos.

Suvažiavime buvo karštų diskusijų. Eilės Lotynų Amerikos šalių delegacijos nurodinėjo, kad Kastro per daug kišasi į vidujinius respublikų reikalus, kad jis nesiskaito su vietos komunistinėmis partijomis, su jų programomis ir taktika. Visi sutiko, kad kovoti reikia: reikia kovoti prieš JAV imperializmą, prieš jo tar-nus. Bet toji kova turi būti vedama pagal kiekvienos komunistinės partijos nu-statytą programą.

Aiškina, kodėl vyksta negrų sukilimai

Washingtonas.—Sargent Shriver dėstė čionais savo pažiūras, kodėl Newarke ir Detroite įvyko tokie dideli negrų sukilimai. Jis sakė, kad viena priežasčių bus ta: biednuomenė perkasi daiktus išmokėjimais, o už tai moka baisius procentus. Reikėtų sukurti, sakė jis, kooperatyves finansines įstaigas, kuriose biedni žmonės galėtų pasiskolinti pinigų už mažus procentus.

(Shriver nepažymėjo to fakto, kad getuose krautu-vės lupa kur kas aukštesnes kainas už produktus, negu kituose, baltųjų rajonuose. Jie nepažymėjo ir to, kad labai daug negrų yra bedarbiai ir negali gauti darbo duonai užsidirbti.)

Sako, daug žmonių žuvo

Viena.—Iš Rumunijos gauta žinių, kad ten, Telio ežere, nuskendo pasažierinis laivas, gabenęs daug žmonių, leidžiančių atostogas. Manoma, kad nemaža pasažierių nuskendo.

Pirks ginklus tik iš socialistinių kraštų

Khartoumas, Sudanas.—Patirta, kad Sudano valdžia nusitarė pakeisti savo ginklavimosi politiką. Ligi šiol Sudanas pirkosi ginklus iš Didžiosios Britanijos ir iš Vakarų Vokietijos. Dabar valdžia nutarė, nors tai viešai nepaskelbta, pirkti ginklus iš socialistinių šalių: iš Tarybų Sąjungos, iš Čekoslovakijos, iš Jugoslavijos.

Stebėtojai galvoja, kad Sudaną paseks ir tūlos kitos Afrikos šalys.

Buenos Aires.—Argentinoje pragyvenimas vis brangsta: liepos mėnesį visokių gyvenimui reikalingų produktų kainos pakilo apie 35 procentais.

"Tęsti bombardavimą!" reikalauja admirolas

Washingtonas.—Senatas turi įsteigti t. v. "Preparedness committee" ("Pasiruošimo komitetą"). Praėjusią savaitę šio komiteto nariai turėjo posėdį, kuriame kalbėjo admirolas Sharp.

Sharp griežtai reikalavo, kad JAV bombonešiai dau-giau bombarduotų šiaurės Vietnamą, kad sėtų bombas, kur tik pakliuva, ir sėtų vis daugiau ir daugiau.

Komiteto pirmininkas yra sen. John C. Stennis (demokratas iš Mississippi valstijos, rasistas). Jis taip pat stoja už tai, kad daugiau ir daugiau miestų ir vietovių šiaurės Vietname JAV bombonešiai taškytų.

Kongresmanas Fordas (respublikonas iš Michigano) prie to choro prisidėjo su savo balsu: jis taip pat už didesnį šiaurės Vietnamo bombardavimą.

Lietuvos menininkų koncertas Kanadoje

Chicagos "Vilnis" praneša:

"Dar ne oficialus pranešimas, bet labai galimas daiktas, žymusis lietuvių solistas Virgilijus Noreika ir dar penki Tarybų Lietuvos menininkai rugpiūčio 26-tą dieną lietuviams duos koncertą Windsore.

Organizacijos ir pavieniai draugai, autobusais ir automobiliais ruošimės į šį istorinį Tarybų Lietuvos menininkų koncertą, skirtą šio kontinento lietuviams."

Jei ši žinia pasitvirtintų, tai būtų labai gražus įvykis. Mes irgi norėtume karštai paraginti detroitiečius pasinaudoti šia nepaprasta proga ir išgirsti Lietuvos menininkus. Kaip žinia, iš Detroito pasiekti Windsorą labai lengva.

Vilnius.—Vingio parke įvyko paroda, kurioje buvo išstatyta Lenkijos pramonės produktai.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911

ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Dar jiems neužtenka aukų...

Kongreso Atstovų Buto respublikonų frakcijai vadovauja Gerald R. Fordas iš Michigano valstijos. Tai vienas iš tų taip vadinamų "vanagų", kurie reikalauja, kad Vietnamo karas būtų dar labiau išplėstas. Respublikonų vadas išstojo su pareiškimu karo eigos reikalais. Jis smerkia prezidentą Johnsoną, kad jis einas "per lėtai". Fordas reikalauja, kad visi apribojimai nuo bombavimų šiaurės Vietnamo būtų nuimti. Taip pat jis nori, kad visos vandens jėgos būtų paleistos darban prieš S. Vietnamą. Žodžiu, S. Vietnamas turi būti sunaikintas, nušluotas nuo žemės paviršiaus.

Tai kalba žmogus, kuris yra ištroškęs daugiau amerikiečių ir vietnamiečių kraujo. Tai kalba žmogus, kuris nori įtraukti Kiniją į konfliktą ir gal uždegti pasauli atominio karo liepsna. Juk jo siūlomi žygiai kaip tik vestų linkui tokios tragedijos.

Zinoma, ne visi respublikonai yra tokios nuomonės. Štai senatorius Cooper iš Kentucky bendrai su demokratų senatoriumi Fulbrightu ragina prezidentą karo nebeplėsti, o vėl Vietnamo klausimą kelti Jungtinėse Tautose. Yra ir daugiau respublikonų Kongrese, kurie susirūpinę karo plėtimu. Bet atrodo, kad jie negali, gal neturi noro, tokį Fordą sudrausti. Jis paliekamas vadovauti visai frakcijai.

Tuo tarpu prezidento nutarimas dar pasiūsti į Vietnamą 50,000 amerikiečių parodo tolimesnį karo plėtimą. Tuo savo žygiu prezidentas parodo, kad jo politika mažai tesiskiria nuo Fordo ir visų "vanagų" politikos. Palapsniui jis kreipia karo eigą į tą kelią, kurio jo vest reikalauja reakcingiausias elementas Kongrese.

Prieš paprasčiausią žmoniškumą

GRUPELĖ amerikiečių nuotarių pristatytį į šiaurės Vietnamą vaistų. Bet jiems tai daryti griežtai uždraudė mūsų vyriausybė. Na, tai jie vaistus perkėlė į Kanadą ir iš ten ruošėsi juos nuvežti į Vietnamą. Deja, sužinojo Kanados policija ir vaistus užgrobė-konfiskavo.

Tai žiauru, tai nežmoniška. Nei Jungtinės Valstijos, nei Kanada nėra paskelbusios S. Vietnamui karo. Ypač Kanados valdžia neturi jokio pasiteisinimo. Rodydama tokį nesiskaitymą su paprasčiausiu žmoniškumu, ji žemina Kanados vardą viso civilizoto pasaulio akyse.

Pietrytinė Azija 'gerai aprūpinta'

NE tik Vietnamo, bet visos Pietrytinės Azijos žmonės yra Vakarų imperializmo laikomi "už gerklės." Štai Tailande Jungtinės Valstijos turi milžinišką militarinę bazę ir jam nustato politiką. Ši bazė yra aktyviai vartojama karui ir prieš Vietnamą. Taip pat Amerika turi didžiulę bazę Filipinuose, per kurią valdo tą kraštą. Na, o Singapore didelė militarinę bazę užlaiko Anglija.

Pralaimėjimas karo Vietname padrąsintų Tailando, Filipinų ir Singaporo žmones sukilti prieš imperialistus. Jie pareikalautų imperialistus iš jų žemių išskraustyti.

Lietuvoškos knygos tarptautinėje parodoje

Viena didžiulio, šviesaus dviejų aukštų paviljono Tarptautinėje knygų parodoje Maskvoje salė skirta lietuviškai knygai. Ji dekoruota tradiciniais baltai žaliais tonais, joje — respublikos herbas. Stenduose — 250 geriausių knygų, išleistų per pastaruosius penkerius metus Lietuvoje. Jų tarpe — visuomeninės politinės, grožinės, mokslinės literatūros naujienos. Atskiras stendas skirtas premijuotoms knygoms. Spalvoti plakatai patraukia dėmesį originaliu piešiniu. Daug puikios lietuviškos grafikos reprodukcijų.

Jonas Petrauskas—geriausias konditeris

Geriausis Tarybų Sąjungos respublikų, Maskvos, Leningrado konditeriai ir virėjai dalyvavo Maskvoje įvykusiame konkurse-seminare. Dvi savaites jie čia demonstravo savo meistriškumą. Ir štai paskelbti konkurso rezultatai.

Tarybų Lietuvos konditeriai, virėjai ir padavėjai užėmė trečią vietą. Jiems suteiktas trečio laipsnio diplomai, medaliai, piniginių premijos.

Pati žymiausia pergalė teikiama Kauno "Tulpės" kavinės konditeriui Jonui Petrauskui. Jis laimėjo geriausio Tarybų šalies konditerio vardą ir aukso medalį.

POPIEZIUS PUKIAI ŽINOJO, BET NEPROTESTAVO

Pažangiųjų žydų dienraštis "Freiheit" (rugp. 6 d.) savo anglišką skyrių idėjų korespondenciją iš Romos, kurioje kalbama apie nacių ir popiežių Pijų XII. Sakoma, kad Vatikanas išleido Antrojo pasaulinio karo dokumentų knygą, kurioje parodo, kaip popiežius žiūrėjo į nacių vykdomas masines žmonių skerdynes.

Pasirodo, kad popiežius XII puikiai žinojo, kaip naciai skerdžia žydus Lenkijoje ir Ukrainoje, bet tylėjo, neprotestavo. Štai 1942 metais Lvovo archyvuose pasislėpusio popiežiaus rašo: "Pirmosios nacių aukos yra žydai... Kieje į kelias dienas jie išskerdė mažiausia 30,000 vyrų, moterų ir vaikų... Naciai pradėjo žydus skersti gatvėse prieš visų akis..."

1943 m. vyskupas Radonsky, pabėgęs į Londoną, rašo, kad Lenkijos vyskupai buvo patarę popiežiui nesiiekti į nacių vykdomas žmonių skerdynes, nes nereikia juos dar labiau užrūstinti, bet "faktai parodo, kad nepaisant popiežiaus tylėjimo, persekiojimai kasdien didėja". Radonskis bėra popiežių už nepasmerkiamą nacių. Bet popiežius nematė ir nerado reikalo tas žmogžudystes pasmerkti. Naciai popiežiaus tylėjimą, žinoma, paskaitė jo sutikimu su jų darbais. Reikia atsiminti, kad Vokietijoje katalikų bažnyčia buvo didelė jėga ir jos balsas gal būtų nors šiek tiek pagązdinęs nacių ir išgelbėjęs šimtus tūkstančių gyvybių.

TAI IRGI DĖKUI KOMUNISTAMS

Klerikalų "Drauge" skaitome:

Labai yra svarbu šalinti, kiek tai leidžia gyvenimo sąlygos, skurdą, aprūpinti negrus darbas, geresniais butais, kreipti didžiausio dėmesio į jų švietimą ir auklėjimą. Kol jie jausis, kad yra nusikariauti, kol jie jaučia neturį lygių prūsų su baltaisiais žmonėmis, kol gyvena lauzynuose ir neišmoks savo namų ir visos aplinkos palaikyti švariais, kad nepaverstų jų lauzynais — "slums", tol ten bus gera dirva kurstytojams ir valstybės priešams komunistams veikti.

Todėl yra sveikintina kiekviena gera ir praktiška iniciatyva įjungti visą visuomenę šiai situacijai gelbėti.

Vadinasi, šio laikraščio redaktorių supratimu, reikia ką nors daryti ghetų gyventojų būklės pagerinimui, nes ten puiki dirva komunistų veiklai. Jei nebūtų komunistų, nieko nereikėtų daryti.

Atrodo, kad tie komunistai turėtų kovoti ne už ghetų panaikinimą, bet už jų palaikymą ir plėtimą. Nes, pagal "Draugą", čia jiems puiki dirva pasirodyti. Tuo tarpu gi visi matote, kad komunistai yra drąsiausi kovotojai už ghetų pašalinimą ir už negrų lygias teises visose gyvenimo srityse.

Aišku, kad "Draugą" redaktoriai nepagalvoja, ką jie plepa.

LYGIAI TOKS PAT ARGUMENTAS

Vienas "veiksnių" laikraštis argumentuoja:

"Apsiginklavimas arabų valstybėmis, kaip apskaičiuojama, kainavo apie du milijonus dolerių. Tokią milžinišką sumą pinigų išleisti ginklams arabų valstybėms buvo tiesiog nepakeliamas našta, ypač turint galvoje tą faktą, kad tų valstybių gyventojai nepajėgia prisimaitinti, kėčia didžiausią skurdą ir gana dažnai tiesiog badauja."

Sutinkame, kad ginklavinimas yra beprotybės. Bet kodėl kaltinti tik arabus, akd jie, vietoje lėšas skyre karui su skurdu, išleidžia ginklavinimui? Juk panašiai elgiasi visos valstybės, visos šalys.

Kaip su mūsų Jungtinėmis Valstijomis? Kodėl mišnėtas laikraštis apie tai tyli?

Tas pats argumentas tinka ir šiam kraštui. Argi čia nėra baisaus skurdo ir tiesiog badaujančių žmonių? Tik aklesnis už aklą negali matyti, kas dedasi mūsų didmiesčiuose.

Betgi milijonai ir milijonai dolerių eina ginklavinimui ir karui, o nėra lėšų kovai su skurdu! Juk tai dar didesnė beprotybė, negu Azijos ir Afrikos kraštų ginklavinimas. Jie nors turi pasiteisinimą, kad jiems reikia apsiginti. Bet kuo gali pasiteisinti mūsų šalis? Kas jai grėmė užpuolimu? Ar bent vienas užsienio kareivis trempia mūsų žemę? Tuo tarpu pusė milijono kareivių trempia ir naikina Vietnamą. Mūsų armija Pietų Korėjoje. Mūsų militarnės bazės su šimtais tūkstančių kareivių visuose kapitalistinio pasaulio kraštuose.

Taigi, jeigu barti arabus, tai reikėtų šimtą kartų labiau barti mūsų krašto valdovus.

PIKTAI PLIEKIA SAVUOSIUS

Brooklyno pranciškonų "Darbininke" (rugp. 9 d.) Vilijus Bražėnas, vienas iš "veiksnių" ir "vaduotojų", daro dideles šešias išvadas, kodėl nepavykė Kongrese laimėti kovą prieš konsularinę sutartį. Visas jas sudėjus į daiktą, pasidaro viena "didele" išvada, būtent, kad pas vargšus veiksnius viešpatuoja ištižimas, apsilėidimas, tarpasavinės peštynės.

"Ar tikrai ne laikas vadovaujantiems susėsti prie bendro stalo ir pasidalyti darbu laisvinimo srityje?" klausia ponas Bražėnas. O mes manėme, kad jie jau daug kartų yra sėdėję prie bendro stalo ir pasidalyję darbu kaip kuris geriau ir garsiau apmelo, apšmeiž, pažemins, išniekins Tarybų Lietuvą ir jos veikėjus. Netarpu gi visi matote, kad komunistai yra drąsiausi kovotojai už ghetų pašalinimą ir už negrų lygias teises visose gyvenimo srityse.

Aišku, kad "Draugą" redaktoriai nepagalvoja, ką jie plepa.

BEVEIK NEIŠSPRENDZIAMA PROBLEMA

Mes, Amerikos didmiesčių žmonės, jau esame gerai apsipratę su automobilių srautu. Mūsų miestų centruose jau seniai baisi problema su automobilių pasistatymu.

Bet pastebėjome, kad jau problema su automobiliais darosi ir Lietuvos miestuose, ypač jos sostinėje Vilniuje.

Apie tai skaitome žurnalo "Švyturys" Nr. 13 St. Arnašaus nusiskundimą, kuriame keliama ta sunki problema. O problema iš tikrųjų sunki. Mažai ji telengvesnė ir socialistinių šalių miestams.

Paimkime kad ir patį Lenino prospektą. Jame daug didelių įstaigų, kuriose darbuojasi daug žmonių. Automobilių srautas didelis. Prie kiekvienos įstaigos automobiliais pasistatyti aikštelės neįrengsi. Nėra tuščių vietos.

Be to, gatvė ne plačiausia. Nors minutei sustojus mašina, ir visa važiuotė sustoja!

Laikui bėgant ir automobilių skaičiui sparčiai augant, tokia pat problema iškils ir daugelyje kitų Vilniaus gatvių. Automobilių savininkų vilniečių laukia ne šviesesnės, bet dar tamsesnės rytojais... Jiems reikės išmokyti "amerikoniškos kantrybės".

IR SMETONININKAI SUSIRŪPINĘ

Iš "Clevelando "Dirvo" (rugp. 8 d.) sužinome, kad rugpiūčio 9 dieną pas Bachuną farmoj įvykęs smarkus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vadovų patarimas. Jame buvę išlyginti visi nuomonių skirtumai, ir pasitarimas pasibaigęs "visiško vieningumo dvasia ir absoliučiu susitarimu dėl lietuvių tautinės srovės solidarumo bei jos ateities veikimo gairių".

Bet svarbiausias pasitarimo tikslas, matyt, buvo, kad daryti su "Sovietų Sąjungos pastangomis lietuvių išveivai sudemoralizuoti bendradarbiavimo su kraštu siūlymais". Tačiau nepasakoma, ką tie "tautinės srovės" vadai su "absoliutaus vieningumo dvasia" nutarė daryti prieš tuos siūlymus. Gal Blinstrubas ir Papeinienė gėdijasi viešai su savo nutarimais pasirodyti?

Lagos — Nigerijos karo vadas pulk. Okahan užsimušė, lėkdamas malūnsparniu. Jis vadovavo kariuomenei, kovojančiai prieš Rytų Nigerijos atsiskyrėlius, kurie sukūrė respubliką Biafra.

AKTORIUS SCENOJE

Jaunas aktorius į sceną pirmą kartą išėina vaidmenio atlikt nedrąsiai; Prožektoriai jam į akis lyg rykštėm kerta, Ir parterio juoda duobė sukausto dvasią.

Teatro kritikai iš ložių veiksmą seka, Kiekvieną žingsnį aktoriaus palydi; Jų žvilgsnį jausdama, širdis jo daužos, plaka Ir dreba, ar vaidindama kur nesuklydo...

Ne kritikams, mokslinčiams jis vaidina, — Herojaus žygiams žavi balkonus žiūrovų; Į ateitį juos drąsiai žengt vadina, Juos šaukia dėl tikrosios laimės stot į kovą.

J. Subata

Karas--žmonijos nelaimė

Darbo žmonės visą laiką labai nukencia nuo karų — ne tik ekonomiškai, bet ir baisy jaunuomenės naikinimu, ypatingai jaunų vyrų. O kaip dabar jau vyksta, tai naikina ir moteris, senius ir vaikus.

Kaip atrodo, tai kapitalizmas be karų negali apsieiti. Europos senąjį kapitalizmą sunaikino du pasauliniai karai, kuriuose dalyvavo ir mūsų šalis, taip vadinamas "liberališkas kapitalizmas." Bet kaip atrodo, tai ir "liberališkas kapitalizmas" eina tuo pačiu keliu, kokio buvusis Europos imperializmas ėjo, tik skirtingais obalsiais.

Kas galėtų sulaikyti tuos beprotiškus žmonių žudymo būdus?

Tūli rašytojai reiškia nuomonę, kad gal tikinti žmonės ir jų dvasiškai galėtų kaip nors bandyti užstoti kelią tai beprotiškai žmonių žudynei.

Bet žiūrėkim, kas buvo su kunigija pereitame pasauliniame kare? "Parade Magazine" paduoda katalikų finansus Vatikane. Italijoje nemoka takų ant šerų ir kitų įeigų katalikų bažnyčia. Buvo pakeltas klausimas, kiek turtų Vatikanas turi? Bet Italijos senate pasirodė, kad tai esąs sekretas, ir, pagaliau, net ir pats popiežius nežinąs.

1929 metais Mussolinis ir popiežius Pijus XI pasirašė konkordatą, Mussolinio valdžią užmokėjo 100 milijonų dolerių Vatikanui, būk už nustojusią galią. Popiežius Pijus XI įdavė tuos milijonus finansierui Bernadino Nogara, kuris investavo į JAV, Šveicarijos, Anglijos korporacijas. Dabar sakoma, jau tie šėrai yra 500 milijonų dolerių vertės!

Vatikanas turi šerų Banco di Roma, Banca Comerica, taipgi yra arti susirėšęs su Hambros Banku Londone, ir kitų šalių bankais. Kardinalas Spellmanas rūpinasi Vatikano investicijomis Amerikoje. Kiek Romos katalikų bažnyčia turi turto? Atsakymas: nieks nežino.

Aišku pasirodo, kad ši didžiausia ir tvirčiausia religinė sekta tampriai koodperuoja su imperijomis ir jų valdžiomis. Taip buvo prie Mussolinio antrojo pasaulinio karo metu. Ar galima tikėtis, kad Romos dvasiškai kuo nors prisidėtų prieš karą? Jei atsiranda vienas kitas jaunesnių kunigelių, stojančių prieš karą,

O kardinalas Spellmanas atvirai stoja už karą Vietnamo ir ten jau net kelis kartus lankėsi.

Kunigai ir turčiai tik poterius kalba, kad dievas yra mielaširdingas, o jie sau pinigus krauna.

Darbo žmonės visą laiką labai nukencia nuo karų — ne tik ekonomiškai, bet ir baisy jaunuomenės naikinimu, ypatingai jaunų vyrų. O kaip dabar jau vyksta, tai naikina ir moteris, senius ir vaikus.

Nors mūsų šalis turtinčiausia, bet ką gi mes matome? Riaušės šalies didmiesčiuose; šalis, turinti virš 7 milijonų gyventojų, imančių pašalpas. Taipgi jau buvo irodyta, kad virš tų sušūnia pas proto gydytojus.

30 milijonų gyventojų eina gulti nevalge.

Vietoje gyventojų reikalus sutvarkyti namie, tai stūnčiama kario uomenė į Vietnamą, kur žūva ne tik mūsų motinų sūnūs, bet ir tos šalies liaudis.

Užtenka karų!

Pranas

Kraujažolės kaip vaistas

Tai daugiametis žolinis augalas, augas sausose pievose, pakelėse, pagrioviuose. Vaisinei žaliavai renkamas visas augalas, žydėjimo metu — tik žiedai arba tik lapai. Farmacijos pramonė iš kraujažolės gamina tabletes ir ekstraktą.

Kraujažolė nuo seno naudojama liaudies medicinoje. Iš lapų išspaustos sultys, uždėtos ant šviežių žaizdų, sustabdo kraujavimą ir padeda žaizdai sugyti nesupūliavus. Kraujažolės lapų ir viena trečdali ramunėlių žiedų mišinio nuovirai gali būti vartojami žaizdoms gydyti. O tokiais nuovirais plaukiant veidą, oda įgyja matinį atspalvį.

Kraujažolės lapų sultys su medumi, geriamos po 3 arbatinius šaukštelius per dieną, pagerina apetitą, medžiagų apykaitą. Šis mišinys patartina gerti, sergant kepenų ligomis.

Senesnio amžiaus žmonės, kai pučia vidurius, patariama naudoti tokį vaistinių žolių mišinį: 2 šaukštai k m y n ū vaisių, 1 šaukštas kraują vaisių, 2 šaukštai kraujažolės lapų, 1 šaukštas ajerų šakniastiebių, 1 arbatinis šaukštelis valerijono šaknų. Šio mišinio 3 valgomieji šaukštai užpilami 3 stiklinėmis vandens, verdama 15 min., nukošiama ir geriama 3 kartus per dieną po stiklinę.

Prov. A. Rimkūnas

Angarida

Angarida — paslaptinga senovinė žemė, prieš milijonus metų užėmusi dabartinio Rytų Sibiro teritoriją. Anais laikais klimatas šiame rajone buvo šiltas. Čia klajojo drambliai, raganosiai, augo ažuolai, kietmedžiai. Vėliau klimatas atšalo. Gyvūnai ir augalai pradėjo palaipsniui migruoti į pietus, rytus, vakarus.

Neseniai oloje netoli Sučano surastas natūralus paleontologinis muziejus. Jame išsilaikę dešimčių senovinių iškasamų gyvūnų kaulai, jų tarpe kupranugarų, raganosių, arklių, dramblių, mamutų, žirgų. Ištyrus Angaridos radinius, aiškesnė bus viso žemės rutulio gyvūnijos istorija.

Krislai iš Lietuvos

Ar jiems rūpi pavergtos tautos?

Visas juodasis reakcijos internacionalas stengėsi atkreipti dėmesį į amerikinių reakcijos vadovų sumanytą „pavergtųjų tautų savaitę.“ Tačiau kokiu paradoksu atrodė reakcinių aimanavimai ir jų krododilo ašaros dėl socializmo keliu nuėjusių tautų, kurias jie nori atvaizduoti pavergtomis! Ypatingai šiais metais, kada vadinamojo „laisvojo pasaulio“ citadelėje — Jungtinės Amerikos Valstijose — ginklais, policijos lazdomis ir kalėjimu tramdė eilę miestų juodųjų piliečių minias, išėjusias į gatves reikalauti 20 milijonų negrų minimalinių piliečių teisių, kovojusias dėl išsivadavimo iš moralinės vergovės, iš materialinio skurdo ir pažeminimo. Kaip išsiganant taria mai „pavergtųjų“ tautų „vadavimų“ čempionai, kada šūkius apie tautų laisvę pagavo jų pačių šalies piliečių masės ir pareikalavo sau laisvės ir teisybės. Kaip skubėjo siusti policijos ir kariuomenės būrius prieš tas mases tie gubernatoriai, maiorai ir kongresmenai, kurie „pavergtųjų tautų savaitės“ proga leido gražbles proklamacijas su isipareigojimais veikti už laisvės principo įgyvendinimą!

Išenos pabaigos įvykiai nuplėšė kaukes nuo veidų tu reakcinių, kurie sumanė šias „vadavimų savaites“ su tikslu nukreipti dėmesį nuo tu pavergtųjų ir išnaudotųjų reiškinii. kurie šaukia išsivadavimą.

Kai dėl Lietuvos ir kiti Pabaltijo respublikų, kurių vardais spekuliuoja reakcininkai, verta paklausti, kur buvo tie „vaduotojai“ ir laisviu skelbėjai, kai tu respublikų tautos buvo saulės fašistiniu smurtininkų jėga pavergtos? Ar tai ne tarptautinės reakcijos ir kapitalizmo jėgos išdėdė Hitlerio galybė, kuri būtų nušlavusi nuo žemės paviršiaus ne tik Pabaltijo tautas, bet ir daugelį kitų tautų, jei ne socializmo šalies — Tarvhu Sąjungos — liaudies didvyriskumas ir laimėjimas, įgintas didėlin pastangų ir auku kaina?

Pasaulyje yra dar daug pavergtųjų tautų, kovojančių ir siekiančių savo išsivadavimo. Tik jų reikia ieškoti ne ten, kur rodo reakcininkai. Tai Vietnamo tauta, taip narsiai ginanti savo laisvę, tai pavergtosios Angolos, Mozambiko, Pietų Rodezijos, Pietinės Afrikos Respublikos tautos, tai daugelis Lotvnu Amerikos tautų, velkančių ivairių diktatorių junga, tai šimtai milijonų darbo žmonių ivairiose šalyse, pasmerktų išnaudoti, skurdi ir badui. Dėl jų išsivadavimo, dėl jų laisvo ir žmoniško gyvenimo kovoja ir kovos tautos, vedamos pažangiausiųjų idėjų, kurių plitimo nepajėjęs sutrukdė jokios iudodosios reakcijos jėgos, kaip nesutrukdė ju ivairios „šventosios sąjungos“ praeitvje.

Nuostabiho meno dienos Maskvoje

Tris kelias dienas — liepos 30 d. — Maskvoje baigėsi Lietuvos meno savaitė. Kaip žinote, ji prasidėjo Krem-

liaus Suvažiavimo Rūmuose, kuriuose telpa 6,000 žmonių. Visa milžiniškoji salė buvo pilna, kai pasigirdo pirmieji koncerto garsai. Revoliucijos daina „Drąsiai, draugai, koja kojon“ priminė šiam koncerte, skirtame Spalio Revoliucijos 50-mečiui, ilgai trukusias darbo liaudies kovas dėl laisvės. Su entuziazmu sutiko publika naujus lietuvių kompozitorių kūrinius, liaudies dainas ir šokių, simfonijos bei liaudies orkestrų atliktus numerius. Šiame koncerte svečiais buvo ne tik Tarybu Lietuvos vyriausybės vadovai, bet ir beveik visi buvę Maskvoje Tarybu Sąjungos vyriausybės ir A. T. Prezidiumo nariai, jų tarpe M. Suslovas, K. Mažurovas, K. Kirilenko, A. Šeleninas, V. Grišinas, P. Demičevas, I. Kapitonovas.

Ištą savaitę Visasajunginėje Liaudies ūkio Pasielkimo parodoje, Kultūros ir Poilsio parke bei įvairiose Maskvos salėse vyko lietuviški koncertai, paskaitos, literatūros vakarai. Lietuvos vardas plačiai skambėjo per Maskvos radiją, televizijoje kasdien būdavo transliuojamos su Lietuva susijusios programos, daug vietos Lietuvos meno dienomis skyrė spauda. Keliose Maskvos kino teatruose, ju tarpe kino teatre „Litva“ („Lietuva“), buvo rodomi lietuviški filmai.

Lietuvos meno dienos baigėsi didinga dainų ir šokių švente, kurios programą atliko atvykę iš Lietuvos profesionaliai ir saviveiklos meno kolektyvai, ju tarpe ansamblis „Lietuva“ — viso apie 600 dalyvių. Toji šventė įvyko liepos 30 dieną V L ū Parodos estradoje, kur susirinko daugelis tūkstančių žmonių.

Šiuo metu Maskvoje vyksta kaip ir didžiulis visu tarybinii respubliku meno paradas, skirtas Spalio Revoliucijos 50-ųjų metinių garbei. Lietuvos menininkai nakeitė priešt buvusius K Zachachios menininkus. o šiuo metu jau nrasidėjo Uzbekijos respublikos meno dienos.

Apie Ernestą Galvanauską

Apie nesenia mirusį Ernestą Galvanauską galima pasakyti, kad tai buvo stambi figūra buržuazinės Lietuvos politiniame gyvenime. Kadaiše, jaunystėje, E. Galvanauskas buvo persiėmęs revoliuciniu nuotaiku. Ir senatvėje jis su malonumu prisimindavo savo „bačkinius pamoksus“ prieš caro valdžią ir kitus revoliucinius žvejus 1905 metais. Tačiau jis, kaip anie save sakdavo Pilsudskis, iš revoliucijos traukinio išlino nepriklausomybės stotvie ir i socializma kelianti nebanoreio. Būdamas laisvas nuo partinių saitų, Galvanauskas kelis kartus pasireiškė kaip situacijos gelbėtojas, kai buržuazinii partiiu kermošiuje įvykdavo sunkiai sutaikomos neštvinės. Ir iis sudarėdavo „socialistų“ vyriausvhe kuri taizian vvkdvavo krikščionitika. Savo laikų Galvananskas pagarsėjo rvišniu su Hvmanso projektu, kuriuo norėta Lietuva suimngeti muios rvišiais su Lenkija. Tačiau tą projektą išsprog-

dino bomba, sprogusi Galvanausko buvo palangėje, ir visuomenės protestai.

Kai dėl Ernesto Galvanausko priešmirtinių pareiškimų Lietuvos ekonominiais klausimais, juose atsispindi tipiška „vaduotojų“ propaganda. Būdingas jo posakis, kad, girdi, „nesvarbu ar nepriklausoma Lietuva vystytųsi geriau ar blogiau.“ Buržuazijos požiūriu žiūrint, gal ir nesvarbu, jei tik buržuazijos reikalai geri. O iš darbo žmonių atžvilgiu tai labai svarbu, nes darbininkui ne visticiek, ar jis turės darbo ar neturės, tai pat valstiečiui svarbu, ar jį už mokesčius išvaržys, ar ne, o ir kiekvienam padoriame žmogui, besirūpinančiam savo tautos likimu, labai svarbu, ar tauta galės eiti pažangos ir šviesos keliu, ar ii skurs ir vargs tamsoje, kaip buvo nelemtais reakcijos ir fašizmo valdžios laikais. Kiek „išminties“ tame nosakvyje, jei iis žurnalisto Alseikos paties neišgalvotos, tiek ios tėra ir tolimesnės Galvanausko išvadose.

Banditai lieka banditais, kaip neliupsinsi

Paryžiuje parodytas Žalakeičiaus surežisuotas filmas „Niekas nenorėjo mirti“ sukėlė didelį susidomėjimą, ir prancūzų filmų žurnalas išspausdino eilę to filmo nuotraukų. Kaip ir turi būti, parašai skelbė, kad to filmo siužete atvaizduoti įvykiai, susiję su Lietuvoje po karo slautusiu nacionalistu banditizmu. Tuo išžeidę dipukiniai lietuvių krikščionys demokratai parašė protesto laiška redakcijai. Senių ir vaikų žuodytojų gynėjai su didžia fanaberija rašo: „Nuo kada bet kokios tautos laisvės kovotojai yra pravaržduojami banditais ir žmogų užužais? Pasaulis ir lietuviai žavėjosi bei lenkė galvas prieš tuos prancūzus, kurie nacių pavergtoje tėvynėje kovojo laisvės kova ir žuvo didvyriu mirtimi. Dabar gi prancūzų žurnalas niekina Lietuvos laisvės kovotojus.“

Iš tikro tai biauurs įžeidimas lyginti prancūzų kovotojus prieš nacių su žmogžudžiais ir banditais, kurių vadovybės dauguma buvo kaip tik nacių bernai, vvkde kartu su naciais baisias masines žudynes. Tie hitleriniai išperos po Hitlerio sutriuškimo o tesė savo kruvinus darbus ir narsireiškė kaip žiaurūs žudikai, nuo kurių rankų žuvo keliolika tūkstančių lietuvių, ir tame daugvėbė vaiku, net kūdikii, kuriuos nužudydavo ir lopšiuose.

Nužudyti beginklius valstiečius — naujakurius su visa šeima, apiplėšti kaimą, įmesti granatą i besilinksmiančio jaunimo būrį — tokie ir panašūs buvo „didvyriški“ tu gėda lietuvių tautai dariusių banditų darbai. Nuo tu budelių rankų žuvo tikras didvyris, kovojęs prieš nacių pačiame Berlyne ir dalvavusius su hitleriniais okupantais, kaip su jais kariavo prancūzų partizanai. Gėda tiems, kurie šiuos hitlerininkų sėbrus ir vaikų žudikus vadina „Lietuvos laisvės kovotojais.“ Bet, kaip sakoma, matyt, toks tokį pažino, todėl ji ir gina.

J. Paliukonis
Vilnius, 1967-VIII-3

Tie banditai tęsė darbą tu

G E G U Ž Ė

Šiltoje, šviesioj pirkutėj Miško pakrasty Džiaugės laime du senukai Lyg pūkai balti.

Jų senatvėje paguoda — Sūnūs trys, dukra. Džiaugsmą žerdavo pro langus Jiems kasryt aušra.

Dirbo broliai, prakaitavo Ligi sutemos, O seselė auksarankė Sukosi namuos.

Darbas greitai lauk išvijo Skurdą pro duris. — Į naktigonę kasvakar Jojo broliai trys.

Su daina broleliai jojo Paganyt žirgų, Pasvajoti, pasinardyt Upėj tarp bangų.

Ir, lankon paleidę žirgus, Mastė jie ilgai, O aplink kvepėjo duona Tėviskės laukai

Dar pabust nespėjo broliai, Plaukė rūkas Nemune, Kai šauklys kieman įpuolė Nešinas baisia žinia:

—Karas! karas! — gaudė ragas. —Broliai, mūšin kuo greičiau! Kur prajoiu, kur būvojau, Kaimus degančius mačiau!

Tai nuožmių kryžiuočių gaujos Puola žemę Lietuvos. Kas gi, jei ne jūs, broleliai, Laisvę šaliai atkovos! —

Kai išgirdo rago garsą Broliai trys ryte anksti, Sužabavo pasagėlėm Jų žirgai — žaibai greit.

Tymo balnas, aukso kilpos, Žybsi saulėje kardai. Brolių rankos geležinės, Apsiniaukę jų veidai.

Liūdi tėvas, verkia sesė, O motušė dar griūdžiau: —Oi, sūneliai ažuolėliai, Neilgai aš jus mačiau!

—Neraudokite, sugrįšim, — Broliai ištare kartu. —Jums ir tėviškei parnešim Laisvę-saulę ant kardų.

Išbučiavo sesė brolius, Palinkėjo laimės daug. —Lik sveika, miela sesute! Dovanų parnešim, Lauk...

Ir išėjo trys narsuoliai Būryje kitų draugų Vytį kryžiuočių atėjūnų, Mušt plėšikų vanagų.

Kai pamatė priešą broliai, Puolė švytinčiais kardais. Nemune grobikai skendo Ne po vieną, o šimtais.

Neprašytas svečias raitės, Staugė žemę Lietuvos, —Muškim, vyrai, — šaukė broliai, — Jį iš tėviškės savos!

Nuskambėjo vėl trimitai, Kad tėvynė jau laisva, Kad nepuls daugiau po kojų Atėjūnams Lietuva.

Seniai namo sugrįžo Kiti iš karo lauko. Sulaukė sesė brolio, O draugas savo draugo.

Viena tikta seselė Trijų brolelių laukia.

V. Laužikas

budelių, kurie kovojo prieš Lietuvos, Baltarusijos ir Ukrainos partizanais, kariavusius su hitleriniais okupantais, kaip su jais kariavo prancūzų partizanai. Gėda tiems, kurie šiuos hitlerininkų sėbrus ir vaikų žudikus vadina „Lietuvos laisvės kovotojais.“ Bet, kaip sakoma, matyt, toks tokį pažino, todėl ji ir gina.

J. Paliukonis
Vilnius, 1967-VIII-3

Tie banditai tęsė darbą tu

Ką daryti, jeigu jūs plaukai slenka

Kai sutrinka plaukų mitvba, jie pasidaro trapūs, galai suskyla, išsišakoja, jie pradeda lūžinėti ir slinkti. Todėl, jeigu plaukai ir auga, jie netampa ilgesni.

Paprastai plaukai slenka mažakraujams, silpniems, pavargusiems valgantiems vienodą maistą žmonėms. Taigi, jei norite, kad plaukai nustotų slinkę, reikia visų pirma pasirūpinti savo sveikata.

Plaukai smarkiai pažeidžiami, kai jie neatsargiai šukuojami, ypač aštriančėmis šukomis. Žalinga per dažnai plauti galvą, tuo labiau ūkišku muilu, trinant juo plaukus. Labai džiovina plaukus pusmetiniai ir cheminiai sušukavimai, dažnas plaukų dažymas, ypač vandens oksidų.

Jeigu plaukai slenka, reikia visų pirma juos pakirpti. Plauti plaukus kartą per dvi savaites, o su pusmetiniu sušukavimu arba dažytus — dar rečiau. Patartina plauti minkštą lietaus vandeniu ir tualetiniu muilu — vaikišku, kiaušiniu, šėimyniniu, pirma padarius iš jų putas. Procedūra paprasta. Įdėti i dubenį muilo gabalėlį, įpilti dvi-tris stiklines karšto vandens ir ranka suplakti putas. Sudrėkinti plaukus karštu vandeniu, įtrinti i galvos odą putas, o po to išskalauti švari vandeniu. Geras ir liaudyje priimtas būdas plauti galvą rūgščių pienu, parūgom, kefyru, ypač jei yra pusmetinis sušukavimas.

Plaukams naudinga tokia procedūra. Valgomą šaukštą ricinos arba saulėgrąžų aliejaus sumaišyti su puse valgomos šaukšto skysto muilo. Mišinį truputi pašildyti ir vata arba dantų šepetėliu, praskleidus plaukus, patepti galvos odą. Po to plaukus keletą kartų iššukuoti šukomis, kad mišinys lygiai juos suvilgytų, surinkti i kuokštą ant viršugalvio, ištepti likusiu mišiniu ir aprišti galva klijuote arba pergamentiniu popierium, o ant viršaus — šilta skarele. Praėjus valandai — dviem, išplauti karštu vandeniu.

Galima tepti galva ir tokiu mišiniu: kiaušinio trynį sumaišyti su valgomu šaukštu augaliniu aliejaus, geriau ricinos. Tuo mišiniu ištepti kiekvieną plaukų sruogą (nuo šaknų iki pačių galų) ir sudėti vieną ant kitos. Uždėjus klijuote, šiltai aprišti galvą. Po 20—30 minučių plauti galvą muilo putomis.

Trapiems plaukams tinka ir toks būdas. Truputi pašildyti arbatinį šaukštelį žuvies tauku, sumaišyta su dviem šaukšteliais ricinos aliejaus, ir pirštu galais įtrinti i galvos odą. Po to galva šiltai aprišti 10—20 minučių. Ištrinti kiaušinio trynį su dviem arbatiniais šaukšteliais skysto muilo arba muilo putų, kol pasidarys putų masė. Nuėmus nuo galvos šilta skarele ir klijuote, plaukus vienodai ištepti tuo mišiniu (susimaišę mišiniai labai išputoja). Po 5—10 minučių galvą išvotuoti karštu vandeniu.

Visai nesunku pasidarviti vadinamąjį rūgšties mišinį galvai ištepti. Plaukų sruogas reikia gausiai ištepti

rūgščių pienu, kefyru ar išrūgom, sudėti i kuokštą, aprišti ir palaikyti 20—30 minučių, po to išplauti karštu vandeniu. Tuo mišiniu patartina tepti, kai sausi plaukai blogai auga, galvoje yra pleiskanų; padeda jis ir esant riebiai odai.

Išplovus sausus plaukus, patartina jų galus patepti koku nors aliejum, pavyzdžiui, „Repeinyj“, „Palmol“ arba vienos dalies ricinos ir dviejų dalių saulėgrąžų aliejaus mišiniu. Paėmus ant delno keletą lašų, patepti plaukų galus trinti, kol jie pasidarys minkšti ir blizgantys.

Sausus, lūžinėjančius plaukus reikia šukuoti labai atsargiai, nedraskyti, smarkiai neištempti, kad jie nesutrūktų. Kol plaukai slenka, negalima daryti pusmetinio ir cheminio sušukavimo. Sukant ant volelių, neįverti. Jokiu būdu tokiu plaukų negalima drėkinti mišiniais, kuriuose yra spirito, arba dažyti vandenilio peroksidu. Silpnus plaukus dažykite tik augaliniiais dažais ir kuo rečiau. Labai svarbu sausus plaukus saugoti nuo saulės. Vasarą nešiokite skarelę arba skrybėlę iš šviesios, orą praleidžiančios medžiagos. Kaproniniai, nailoniniai ir kiti sintetiniai audiniai galvai pridengti netinka: jie trukdo cirkuliuoti orui.

Turint plonus, trapius plaukus, reikia valgyti vitaminų ir mineralinių druskų turintį maistą. Duoną geriau valgyti ruginę arba kvietinę, bet stambaus malimo. Valgyti daugiau avižinių miltų ir kruopų, kiaušinių, šaltienos, daržovių, vaisių.

„Tarybinė moteris“

Ekranu premjeros

Vaizdingose, mėlyno Nemuno apjuostose Druskinų apylinkėse įsikūrė Lietuvos kino studijos filmavimo aikštelė. Čia atgims vargonininko Ramono, jo gražuolės žmonos ir jaunojo vikaro juokinga ir drauge graudi istorija, kurią papasakojo rašytojas Algirdas Pocius apsakyme „Žlugimas“. Jo motyvais režisierius I. Rudas filmuoja kino novelę. Filmo vyriausias operatorius — D. Pečiūra, dailininkas — A. Ničius. Pagrindinius vaidmenis atlikti pakviesti P. nevėžio dramos teatro aktoriai D. Melėnaitė ir A. Masulis bei Lietuvos Valsstybinio akademinio dramos teatro aktorius J. Rygeras. „Žlugimas“ — tai viena iš būsimo meninio filmo „Suaugusių žmonių žaidimai“ novelių. „Suaugusių žmonių žaidimai“ — taip vadinsis antroji filmo novelė, kurią pagal to paties pavadinimo rašytojo R. Kašausko apsakymą ruošiasi statyti režisierius A. Kundelis.

Pastatas ant lingių

Londono inžinieriai ruošiasi pastatyti namą ant lingių. Tokio daugiaaukščio pastato gyventojai nejaus vibracijos, kurią sukelia metro traukiniai. Plėnines linges numatyta padengti storu kaučiukinės masės sluoksniu.

Waterbury, Conn.

Lietuvių Piliečių politinio klubo mėnesinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 4 d. Narių atsilankė labai mažai, — iš viso su valdyba buvo apie 16. Atrodo, kad nariai mažai interesuojasi savo organizacijos reikalais.

Iš valdybos raportu paaiškėjo, kad šiemet per praėjusius 7 mėnesius jau mirė 14 narių. Kai miršta senesni, tai nėra naujiena, bet iš tų keturiolikos narių 3 mirę sulaukė tik apie 55 metų amžiaus.

Pikniko komisija raportavo, kad viskas yra paruošta piknikui. Sakė, kad įvyks nedėlioje, rugpjūt. (Aug.) 20 d., Bellevue Grove, 36 Lakewood Rd., prie Lakewood ežero, Waterbury. Prasidės, kaip visada, 12 v. diena ir tęsis iki 9 v. vakare. Veiks bufetas. Seimikiams — nuo 4 iki 8 vakare. Veiks bufetas. Seimininkės pagamins įvairių užkandžių ir bus skanių gėrimų, minkštesnių ir „skanesnių“, nes turėsime pilnus laisnius.

Klubo valdyba ir komisija kviečia visus narius, jų šeimynas ir draugus, taipgi visa publiką, vietinę ir iš apylinkės, atsilankyti ir paremti parengimą.

Klubo piknikai visuomet būna skaitlingi publika ir visi draugiškai praleidžia dieną.

Mes manome, kad ir šiemet, kurie atsilankys, bus užsiganėdinę.

Giedra ar lietus, piknikas vistiek įvyks, nes ten yra apsauga nuo lietaus.

Komitetas

Lietai. Literatūros Draugijos 28 kp. rengia pietus spaudos naudai. Ivyks sekmadienį, rugšėjo (Sent.) 17 d., pas draugus J. Vaitjūnos, jų rezidencijoje, 25 Roosevelt Dr., Waterbury, Conn. Pietūs bus duodami 1 val. Dovana — \$2.50. Šitas vasarinis parengimas lauke bus šiemet pasakutinis, ir, draugės ir draugai, dėkime visas pastangas, kad jis būtų pasekmingas. Platinkime tikėtus iš anksto kiek galėdami.

M. Svinkūnienė

Waterbury, Conn.

Lietuvių Piliečių politinio klubo mėnesinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 4 d. Narių atsilankė labai mažai, — iš viso su valdyba buvo apie 16. Atrodo, kad nariai mažai interesuojasi savo organizacijos reikalais.

Iš valdybos raportu paaiškėjo, kad šiemet per praėjusius 7 mėnesius jau mirė 14 narių. Kai miršta senesni, tai nėra naujiena, bet iš tų keturiolikos narių 3 mirę sulaukė tik apie 55 metų amžiaus.

Pikniko komisija raportavo, kad viskas yra paruošta piknikui. Sakė, kad įvyks nedėlioje, rugpjūt. (Aug.) 20 d., Bellevue Grove, 36 Lakewood Rd., prie Lakewood ežero, Waterbury. Prasidės, kaip visada, 12 v. diena ir tęsis iki 9 v. vakare. Veiks bufetas. Seimikiams — nuo 4 iki 8 vakare. Veiks bufetas. Seimininkės pagamins įvairių užkandžių ir bus skanių gėrimų, minkštesnių ir „skanesnių“, nes turėsime pilnus laisnius.

Klubo valdyba ir komisija kviečia visus narius, jų šeimynas ir draugus, taipgi visa publiką, vietinę ir iš apylinkės, atsilankyti ir paremti parengimą.

Klubo piknikai visuomet būna skaitlingi publika ir visi draugiškai praleidžia dieną.

Mes manome, kad ir šiemet, kurie atsilankys, bus užsiganėdinę.

Giedra ar lietus, piknikas vistiek įvyks, nes ten yra apsauga nuo lietaus.

Komitetas

Lietai. Literatūros Draugijos 28 kp. rengia pietus spaudos naudai. Ivyks sekmadienį, rugšėjo (Sent.) 17 d., pas draugus J. Vaitjūnos, jų rezidencijoje, 25 Roosevelt Dr., Waterbury, Conn. Pietūs bus duodami 1 val. Dovana — \$2.50. Šitas vasarinis parengimas lauke bus šiemet pasakutinis, ir, draugės ir draugai, dėkime visas pastangas, kad jis būtų pasekmingas. Platinkime tikėtus iš anksto kiek galėdami.

M. Svinkūnienė

Binghamton, N. Y.

Gerbiami laisviečiai:

Štai prisiunčiu čeki už naują „Laisvės“ skaitytoją, kurį gavau per mylimą svečią Bill Bakshas. Jis užprenumeravo laikraštį savo motinai, kuri gyvena Pompano Beach, Fla.

Nuo pradžios šių metų, ten gyvena visi trys Bakshai — motina, Bill ir Jane.

Bill buvo atsiskridęs i Binghamtoną savo privačiu lėktuvu atlikti savo asmeninių reikalų. Tuo pačiu sykiu, jis aplankė savo brolių Andy ir jo šeimą.

Jis taigi aplankė dėdę Antaną Navalinską, kuris randasi Broome County ligoninėje. Navalinskas jau serga per aštuonerius metus ir dabartinii laiku labai negalvoja.

Bill Bakshas išgyveno Binghamtone virš 20 metų, tai ir draugu daug turi čia. Visi džiaugėsi, kad Bill nepamiršo ju aplankvti.

Rugpjūčio 9 d. Bill išskrido i Pompano Beach, Fla., vėl savo privatu lėktuvu.

Josephine Neleshi

NAUJI RASTAI

Idomi knyga apie dailininką J. Kuzminskį

I

“Vėlyvą 1927 metų rudę, ant dviračio, išvyko iš Kauno į Kauną. Su savimi jis vežėsi piešinių ir kopijų puostą, nes jo keičiamas tikslas buvo įgametėti svajonę stoti į Kauno meno mokyklą...”

Taip savo knygą — „Jonas Kuzminskis“ — pradeda jauna dailės krukė Ingrida Korsakaitė.

Monografija nedidelė puslapių skaičiumi, bet apšviesti iliustruota aprašomojo kuriniais. Idomi parašyta ir dailiai išleista knyga. Kiekvienas, kuris kiek domisi dailė, pradėjęs monografiją skaityti, atėjo, ar ją padės į šalį nebaigęs skaityti ir giliai nepagalvojęs.

J. Kuzminskis gimė 1906 m. gruodžio 14 d. Betygalos miestelyje valstiečių šeimoje. Iš mažens teko bandą ganyti ir visokius darbus atlikti, o kartu svajoti apie gimtųjų vietų grožį; iš pat mažų dienų jis buvo užsiėmęs meile menui ir dailėi.

Nebaigęs gimnazijos, jaunuolis įstojo į Kauno meno mokyklą. Susidomėjęs grafika, jis ir siekėsi savo talentą vystyti toje dailės šakoje. Iš šiandien J. Kuzminskis — vienas įvyčiausių Lietuvos grafikų. Jis — Tarybų Sąjungos Liaudies dailininkas, jis — Lietuvos TSR Liaudies dailininkas; jis profesorius, kitų auklėtojas. Jis vienas Lietuvos Dailininkų Sąjungos vadovų. O šių metų liepos mėnesį, už vėlesnius jo darbus grafikoje J. Kuzminskiui buvo suteikta valstybinė premija. Vadinasi, jis ir laureatas.

Monografijos autorė trumpais ir bruoželiais ir nupiešia J. Kuzminskio nueitą kelią iki pat šių dienų. O tas kelias nebuvo rožėmis klotas.

Šių metų birželio mėnesio 23 d. Montrealyje (Expo-67) Tarybinėms pavyko priėmimas, kuriame atstiktinai susitiko 1927 metų Kauno Meno mokyklos auklėtiniai: niujorkiešis pažangus dailininkas Robertas Feiferis su Jonu Kuzminski. Girdėjau, kaip jie d šnekėjosi apie savo ir kitų jiedviem panašių studentų skurdų gyvenimą, nedalia, patirtą prieš 30 metų.

Mokyklą baigė, bet nėra darbo, nėra paklausos, mažai kam tuomet Lietuvoje rūpėjo tai, ką jaunas dailininkas galėjo duoti. Pasauktas į Lietuvos kariuomenę, atitarnavęs, jis ir vėl skursto. Šiaip taip gavęs graverio (iš tikrųjų techniko) darbą „Spaudos fondo“ litografijos dirbtuvėje, o vėliau „Spindulio“ spaustuvėje, dailininkas šiaip taip vertėsi, tačiau niekaip neįpuolė į neviltingą. Be kitko, jis bendradarbiavo ano meto pažangiajame žurnale „Kultūroje“.

Tik 1940 metais Lietuvoje įvykęs perversmas kaip jam, taip ir kitiems panašioms dailininkams ir menininkams atvėrė duris į naują, pakilusį gyvenimą, bet neilgam: 1941 m. vokiečiai fašistai pradėjo prieš Tarybų Sąjungą karą; dailininkui nepavyko pasitraukti į šalies gilumą, ir vėl

turėjo kentėti, skursti, nešti baisią pazeminimo ir priespaudos naštą.

Tokie trumpi būdingesni biografiniai J. Kuzminskio pergyvenimo etapai.

II

Knygos autorei, — dailės kritikei, — svarbiausia rūpejo nušviesti J. Kuzminskio kaip liaudies dailininko prusinimą, nuolatinį žengimą pirmyn: technikos tobulėjimą, meninės vizijos išsiskaidymą, išraiškingumą, įsisavinimą, intelektualinį ir idėjinį brendimą — išsimoksinimą pagauti, kas yra sava, kas lietuviška, kas liaudiška, nes visa tai yra tikrojo dailininko būtinai privalumai.

Minėjau, jog knyga gausiai iliustruota dailininko kūriniiais. Ir čia pat ties daugeliu paveikslų kritikė sustoja ir taria savo žodį, kai kur dailininkui palankų, kitur — ne visai.

Sitoks rašymas, man rodosi, yra labai naudingas — ne tiek gal pačiam dailininkui — jis pats šiandien mato ir jaučia, kuris jo kūrinys „silpnas“, kuris „stiprus“. Toks rašymo būdas labai pasitarnauja vidutiniam skaitytojui, dailės mėgėjui, nes jis duoda medžiagos jam pačiam gerai pagaltoti, įvertinti, suprasti, pažinti dailės kūrinių, nors jis kai kada gali ir nesutikti su kritikos nuomone.

Prisipažinsiu, ir mano būto sienas dabina kai kurie J. Kuzminskio kūriniai, bet, jei man reikėtų duoti jų „analizę“, vargu, ar pajėgiau. Jie man gražūs, mieli, suteikia mano vizijai daug „medžiagos“ ir noro juose ko tokio ir ieškoti, bet mano akis ir protas nėra tiek „dailiškai“ išbulinti, kad galėtų surasti juose, tai, ką suranda dailės kritikas. Čia ir glūdi vyriausias šios knygos nuopelnas.

Paduosiu pora pavyzdžių. 1933 metais J. Kuzminskis linoraižinyje nubraižė „Davatką“, ir kritikė rašo:

„J. Kuzminskis vaizduoja pagyvenusią moterį su malda knyge ant kelių, sėdinčią prie šventoriaus vartų. Davatkos veidui dailininkas suteikia tipiškus lietuviškus moters bruožus. Labai natūraliai raizinyje panaudotas liaudies grafika primena debesų, žemės, drabužių klosčių traktavimą. Sprendžiant iš raizinio pavadinimo, dailininkas kritiškai žiūri į vaizduojamą reiškinį, tačiau, iš meninės kūrinio visumos, tai beveik neįspaulkia. Davatkos atvaizdas yra pernelyg sutaurintas. Daug reikšmingumo jam teikia kompozicija: davatkos galva tarytum įreiminta tarp debesų dangaus fono. Nepaisant meninio raizinio išraiškingumo, idėjinis „Davatkos“ turinys nebe priežiūsto...“ (pusl. 14).

1943 metais dailininkas sukūrė V. Kudirkos portretą. Kritikė apie jį rašo: „Vaizduodamas V. Kudirką, dirbantį ir mirtinos ligos patalioje, J. Kuzminskis norėjo išreikšti rašytojo kovotojo pasišventimą, jo atsidavimą tėvynės labui... Tačiau J. Kuzminskiui nepavyko sukurti gilesnio meninio vaizdo. Rašytojo veidui trūksta išraiškingumo,

V. Kudirkos interesus ir veiklą dailininkas bando apibūdinti pagal binėmis priemonėmis. Nuo apkrauto knygomis staliuko nukarę V. Kudirkos redaguojamo „Varpo“ numeriai. Galvą kabo rašytojo mėgiamas smuikas. Portretui stokoja vidinės charakteristikos ir visos raizinyje dėl to gana iliustratyvus. Krinta į akis netikslūs piešinys. V. Kudirkos galva neproporcingai maža, kūnas ištįsęs. Per daug ilga ir lova, netiksliai nupiešta perspektyvos atžvilgiu.“ (pusl. 40).

Dar ir dar stebiu portretą ir skaitau viršpaužtas kritikos eilutes ir vis galvoju: argi iš tikrųjų viskas yra taip, kaip ji rašo?

Porą I. Korsakaitės kritinių pastabų pacitavau tam, kad skaitytojas suprastų, jog knyga parašyta ne kažkokiai J. Kuzminskio paneigimui, o tam, kad priverstų skaitytoją įsisąmoninti jo kūrybą, kuri yra plataus masto, didelė, išsiskaidusi.

Autorė rašo, jog Kuzminskio darbuose — „labai ryškus žavėjimasis pačiu darbo žmogumi... Kūrybiškai įsivainę tautodailės vaizdinį ir dekoratyvumą, dailininkas šias savybes panaudoja, reikšdamas laikmečio idėjas“ (pusl. 16).

Puikūs jo kūriniai „Piovėjas“, „Javų kirtėjas“, „Rudens darbai“, „Artojas“, „Križė“. Pastarajame raizinyje „vaizduojamos varžytinės — būdinga scena Lietuvos kaime 1928-1932 metais, visuotinės kapitalistinės krizės metu. Norėdamas kuo išraiškingiau atskleisti pražūtingą varžytinių pasekmes, J. Kuzminskis pasirinko siužeto atomazgos momentą. Laimėtojas vedasi iš kiemo karvę, palikdamas be galo nuliūdusią išvaržytų valstiečių šeimą... Lyg medinė madona centre stovi motina su kūdikiu ant rankų. Susiėmęs galvą, nudūręs akis, sėdi šeimos tėvas. Tik didesnis vaikas puola išvedamo gyvulio įkandin“ (pusl. 22).

Autorė pabrėžia, jog daug vertingų kūrinių J. Kuzminskis sukūrė, nemaža straipsnių parašė spaudoje apie dailę ir dailininkus. Ir ji savo knygą baigia šiais žodžiais:

„J. Kuzminskio dailininko kelias pasižymi profesiniu, nuolatinio tobulėjimo, dailininkas kritiškai žiūri į vaizduojamą reiškinį, tačiau, iš meninės kūrinio visumos, tai beveik neįspaulkia. Davatkos atvaizdas yra pernelyg sutaurintas. Daug reikšmingumo jam teikia kompozicija: davatkos galva tarytum įreiminta tarp debesų dangaus fono. Nepaisant meninio raizinio išraiškingumo, idėjinis „Davatkos“ turinys nebe priežiūsto...“ (pusl. 14).

1943 metais dailininkas sukūrė V. Kudirkos portretą. Kritikė apie jį rašo: „Vaizduodamas V. Kudirką, dirbantį ir mirtinos ligos patalioje, J. Kuzminskis norėjo išreikšti rašytojo kovotojo pasišventimą, jo atsidavimą tėvynės labui... Tačiau J. Kuzminskiui nepavyko sukurti gilesnio meninio vaizdo. Rašytojo veidui trūksta išraiškingumo,

Knygą išleido leidykla Vaga 1966 m. Vilniuje.

Rojus Mizara

JURGIS SAVICKIS

KLEVIENĖ

(Taša)

— Kad kunigėlis būtų, dar prisieity pagaltoti apie ruošą, o dabar! Vietos užteks. Kur ta tik mano mergica dingo, nei pasikliauti nėra kuo? Žinai, viena puodus kilno! Žinai, prieš atlaides nusidaužė kur pas kaimynus, norisi jauniems susitarti. — Tai nebuvo skundas, bet — jaunųjų pagyrimas. Aš padėjau „sukilnoti puodus“. Ji barė mane — ne svečiui toks darbas.

— Šeimyna iš šeštadienio užtruko su darbais. Žinai, maniškis be darbo negali. O jau nebejaunas. Kad kitąsyk ir kitus žmones kankina: juk jau sušemo! Į kamina įgriuvo „mergicą“.

Liekna tokia, pačiame gerume dukrelė. Be žodžių mes padavėme vienas antram ranką.

Moteriškė tuoj puolė į seklyčią ruošti svečiui priimti. Vadinasi — man. Aš jodvi draudžiau:

— Aš drauge valgysiu su šeimyna.

— Palauk tik valandėlę! Tamsta karšgali. O jau nebejaunas. Kad kitąsyk ir tuolis, į a. a. tėvelį... Matyti, karštame vandenyje praustas. Tuoj! Apsidirbsime su šeimyna, atėjo jau iš laukų, susitiksime ir mes. Nagi, tiek laiko nesimačiau, imsi tuoj svečią ir priimti betkaip.

Ji ruošėsi su dukrele atsidėjusi, mane mylėjo, mane norėjo priimti iškilmingiausiai. Mačiau, iš kur buvo išnešamos šviesios staltiesės ir tiesiamos ant stalo seklyčioje. Buvo kaitinamas virduly.

— Na, kad ir svečias vietą sau surado, prieangyje! — nulinksmėja ir pats ūkininkas, sugrįžęs iš laukų. Mano tėvą gerai pažinęs, pažino ir mane, tik įsivaizdavo, tur būt, dar mažą esant. Iš pripratimo ir dėl ne dažniausio susitikimo.

— Na, kad ir svečias vietą sau surado, o aš svečią turiu priimti. Aš irgi sakau, ne poniškas, stovi virtuvėje, ir man sudinus puodus kilnoja. Ne tokie ponai buvo mūsų laikais, bet, matyt, išsiveisė. Tamsta geriau su svečiu pakalbėk, tėve! — Pabarė savo vyrą.

Tik tos šnektos su pačiu ūkiu valdovu nedaug. Jis — miega, ir į klausimus ne kaip reikiant atsako. Beje! Užmiršęs abraką arklams užpilti, iš vakaro reik juos gerai prišerti, juk rytą atlaidei. Tai pačiam reikia apsprauti. Iš gryčios žmonės šaukia: vakarienė atausiant. Aš vėl likau po skylėtą kaminiu, su žydriu dangumi, vienas. Ir po tokiu ramiu dangumi. Židinyje blyksnoko žarijos. Pro duris tikra Lietuvos vakaro tyluma prieš šventą dieną. Ir — naktis. Kaip šventa viskas ir gera. Man net pasinoro atsižadėti savo numintų batų, bado ir vargo tame mieste. Ypač žiemos metu. To bado, dažnai tokio desperatiško. Net šitokiu vakaru įtikėti sunku, kad kažkur pasaulyje kas panašaus gali atsitikti. Čia ir — tenai. Kontrastai per daug dideli.

O mano „dvarelis“? Jei jau jo negalima išgelbėti, to mano dvarelis, ir jei jį už skolas atims vieną gražią dieną. Kad tik dar nuo skolų liktų kiek kur kitur įsikurti... Argi Lietuvoje maža vietų, kad ir čia.

Pagaliau ir čia esama jaunos dukricos, kad ir esama brolio, ir užkurius pirštis. Vakare sau ugnelę dabok ir lauk, kada jauna žmonelė sušildys bulbinę sriubą. Priglamonėk tokią asabą, vaikų atsiras, ūkis geras — ir tu būsi patikimas ir žmonių mylimas ūkininkas. Tik usą riesk. Reikalui esant, jie tave išrinks į patikimą maršalkos vietą bažnyčioje, kunigui padėti aukų rinkti ir šiaip bažnyčios reikalams tvarkyti. Liūdno miesto gatvės, simfoniniai orkestrai, vienu metu ir nuolatinioji mintis — ar pavyks tau praplakti iš masės viešumon?

— Prasiplakti!

— Tamsta vienas čia! — nusigando dukrelė. — Kur mano tėtušėlis diago?

— Tėtušėlis nuėjo žirgo sužiūrėti. Pasoginio!

— Koks jau čia ir pasoginis, kad niekas neveda... O tėtušis vis dažniau su tais savo žirgais. Per juos ir svetimus žmones pamiršta. O kartais pamiršta ir pats pavalgyti. Verčiau, esą, savąjį žirgą išmaudyti upėje.

— Kad aš būčiau ūkininkas, aš irgi viską pamirščiau.

— Ir pavalgyti?

— Ir pavalgyti.

— Ir žmoną?

— Ir net žmoną. Ir žmones. Kai darba dirbi, reikia darbą mylėti.

— Argi tamsta ūkyje galėtum likti?

— Kodėl ne? Dabar aš kaip tik svajoju, kaip gerai būtų likti ūkyje. Pavyzdžiui, čia! Tokią suradus, kaip šita. — Aš parodžiau jį.

— Kas čia per šita... Yra daug gerresnių.

Motina pamačiusi, kad tėvas dar triūšia apie arklides, sau sprando tamsumą, kuone nusisukdamas, suriko savo moudingū ir reikšmingu balsu:

— Va-kar-ienė ataus. Tėvai!

Aidas nulėkė po pievas. Vakaro skais-tumas.

Norėjosi tokiu pat skaisčiu balsu motinai pasakyti:

— Aš liksiuos čia pas jus ir dirbsiu! Duonos jums uždirbsiu.

Mano dėdienė, kiek nurimus nuo savo „darbų“ ir laknos, kreipėsi prieteliškai į mane:

— Kad Tamsta toks rimtas. Jaunam žmogui nereikia būti rimtam. — Tiesutėliai ji subarė mane, visai atvirai.

Vakarienė buvo*). Stebėtina, ko tos lietuviškos moteriškos neprasimano. Medus. Šūris. Lašiniai ir rūkytas kumpis, paspirtas su kiaušiniiais: uhm! Koks kvapas, koks apetitas ir kokie žmonės!

Saldumynai ir arbata.

Iš pradžių dar asistavo mums brolis, lošėme kartomis „66“. Mes — trys. Motina žiūrėjo. Bet brolis, nuvargęs, ėmė daugiau nebesiinteresuoti šiuo, tiek inteligentišku ir sudėtingu, mūsų lošimu, kaip tas mūsų — „zecheigas“. Pokalbių metu ėmė staigiai atsakinėti visai netiksliai, ar — visai kvailai. Buvo jaučiama, kad kiek, ir čia sugrius, kaip nuovargio auka, čia pat ant suolo, nedasiyres net iki daržinės šieno, kur seniai jau, Ponui Dieviui atidavęs, stipriai knarkė tėvas. Tėvas — šio ūkio tikrasis ir vie-natinis šeimininkas ex officio*). Taip staigiai išėjęs iš seklyčios ir dar dėl žmonių akių atsispašęs — užmiršęs rytdienai pakinktus sužiūrėti.

— „Pakinktai“ jam reikalingi... Eis tuoj ir užmigs. — Pranašavo žmona. — Vedė ir tiek to darbo. Gerai dar, kad dabar aš jau sena. Pirmą, tai šiaip ir taip ir nežino kaip. Tuoj, kaip maitai, galvą tau apsuks... Man atrodai ir tamsta toks pats. Net apie paneles neapsisuki.

Prisiminęs kažkokį neaiškų miestietiš-ką mixtum compositum**), su kažkokia pilka dėme, kuri neatsargiai galėjo priminti ir „paneles“, bravūriškai susukau: „apsisuk!“ Dar mirktelejau jaunai, visiškai jau ne iš tos kortos išeidamas. Sublaškė mano mintis močiučiai. Aš nė nežinojau, kad taip atvirai tokiomis intymiomis temomis gali senesnės kartos žmonės kalbėti.

Net išsiblaščiau, mečiau net kortomis lošęs.

— Patinka kuri mergina ir bučiuok, ko ten slapstyti. Kad ir manoji, nieko sau. — Nusijuokė Klevienė tokiu jauku-mu ir atvirumu. Kad kita tartų, būtų toks pašnekėsas juk neskoningas. Mylė-jau aš tą Klevienę!

— Jis, sakosi, norėtų likti čia, ūkyje, mama. Mums būtų gerai, didžiututūmės prieš kitus. Malonus juk žmogus.

— Koks čia likimasis, mano vaikeli. Šiandien pašnekame, ir gerai. Ūkyje tik vieni nesusiipratimai.

— Jei būtų tamstos dukrelė vientur-tė ir neturėtų brolio, eičiau į užkurius ir likčiau čia. — Nevisai vykusiai erzi-nau moteris.

— Koks čia „brolis“, jis niaukia tik į tą Ameriką pakliūti, jam čia maitai ne-gerai. Ir koks likimas pas mus. Argi tamstai ūkis. Ką čia veiktum. Dieną, kitą... Darbas rankas palaužtų. O su žmonele... Et! pasibovytum ir atsikąs-tum. Dar gerti pradėtum.

— Su tokia žmonele — ne! — Kiek ar-čiau prie širdies priglaudžiau „žmonelę“. Ji nesipriešino. Moteriškėms, nors va-landėlė, tas žaismas patiko. Bet už jų atvirumą aš papasakojau, kaip dalykai iš tikrųjų su žemiau pasirašiusiuoju.

*) puiki (angliškai).

**) Pagal pareigas (lotyniškai).

*** mišrainė (pažodžiui — sudėtingas mišinys, lot.).

(Bus daugiau)

Mainosi laikas, mainosi rūbai

Vilnius. — Vasara ir lie-ma, ruduo ir pavasaris — kiekvienas metų laikas turi savo spalvas. Ir visas jas gali pamatyti Tarybų Lie-tuvos dailininkų ir audėjų sukurtoose margųjų audi-nių raštuose. Beje, kaip gamtoje keičiasi spalvos, taip gyvenime — skoniai ir mados...

„Našlaitė“ pripažino visi. „Našlaitė“ — Kauno Ziber-to vardo šilko kombinato audinys iš triacetatinio šil-ko. Džiugino šią vasarą plati jo spalvų gama, įvai-rūs raštai. Galima suminė-ti ir daugiau poetiškų pava-dinimų — „Dagilis“, „Vytu-rys“, „Zylė“. Tai vis kau-niečių sukurti audiniai va-sarinėms suknelėms.

Bet vasara jau baigiasi. Pakeis savo rūbą gamta, o kartu su ja ir žmonės. Tie-sa, kauniečiai — dailinik-ai ir audėjai — jums pas-a-kys, jog kai kurie raštai ir spalvos liks nepasikeitę. Pa-vyždžiui, imkime audinius iš profiliuoto kaprono. Jie skirti puošioms vakarie-nėms, o taip pat vestuvi-nėms suknelėms. Taigi, gra-žuolė „Gulbė“ (taip vadinā-mas vienas labiausiai mė-giamų šios rūšies audinių), specialistų nuomone, džiū-gins akį dar ne vieną sezo-ną...

Ilgam turėtų išlikti ir „Žerutis“, „Kauno audinių“ fabriko meistrų sukur-tas audinys su profiliuotu kap-ronu. Pernai jis tarptauti-nėje Leipgo mugėje apdo-va-notas aukso medaliu.

Ir vis dėlto — ne už kal-nų ruduo...

Kauno „Drobės“ audėjai jau išleido ne vieną tūk-santį metų naujų grynos vilnos audinių. Visi jie — santūrių madingų spalvų. Neseniai Lietuvos Lengvo-sios pramonės ministerijos premijuotas Kauno „Litek-so“ audinys „Jubiliejus“, skirtas moteriškiems rudi-niniams paltams.

Juodupės vilnonių audinių fabrike „Nemune“ po ilgų ieškojimų ir derinimų gimė puošni medžiaga vaikiš-kiems paltukams, su ku-riais mažyliams ir šalčiau-sia žiema bus nebaisi.

Daug kam teko girdėti apie „lietuviškuosius vgro kailius“. Jais turėjo progos pasigrožėti ir pasaulinės parodos „Expo-67“ lanky-tojai.

Apie lietuviškus audinius būtų galima kalbėti labai daug. Jais grožimasi tarp-tautinėse parodose, jie ži-nomi daugelyje užsienio valstybių. Žodžiu, Lietuvos pirkėjas turi iš ko pasi-rinkti.

Pradedantiesiems plaukikams

Plaukymo instruktorius iš Lijono miesto (Prancū-zija) M. Lilomandas sukū-rė savo jauniems moki-niams originalią priemonę, žymiai palengvinančią pra-dedančiųjų plaukikų apmo-kymą. Konstrukciją sudaro T pavidalo rėmas, pagamin-tas iš lengvų aliuminio vamzdelių. Jis remiasi į plūdės (Lilomandas panau-dojo motorolerio kameras). Elastingas diržas, palaikan-tis plaukiką, nevaržo jo ju-desių, garantuoja saugumą net esant dideliui bangavi-mui.

Po atsilankymo į šiaurę

Dviese sėdom į auto-mašiną Ft. Lauderdaleje ir eidomės Chicagos link. Mu-dviejų moteriukės anksčiau mus skriste nuskrudo į Wisconsin valstiją. Kelyje matė daug ko gražaus ir žavingo. Pasitaiko matyti ir skurdžių vaizdų. Nors norėsi, bet neturiu už tikslą piešti žavingas panoramas, tik tiek turiu pastebėti, kad pietinių valstijų kristaliniai tyras oras, pervaziavus Ohio upę, ūmai dingsta, ir jį atrandi tik jau Wisconsin valstijoje.

Šiaurę už Milwaukee. Garšiąją Chicago pralėkėm be sustojimo 294 keliu. Mano draugas apsisėjo Kenoshoje, o aš nusibaločiau į Milwaukee. Ten mano moters visi giminės gyvena. Pakliuvęs į jų globą atitrkau nuo gyvenimo. Svečiavimasis ir važinėjimai po visą Wisconsin valstiją sueikvojo visą laiką ir tik rogčiom teko akį permesti per laikraščio antraštes.

Lietuvių, rodos, daugiasia gyvena Kenoshoje. At-lankiau savo mokyklos draugą Povilą Sprindį. Per virš 50 metų nesimatymo daug vandens nubėgę mūsų gyvenimo upeliais. Veiklus jis buvo darbininkiskose draugijose ir daug yra nuveikęs. Nepalaužė jį gyvenimo audros. Paliko ištikimas pažangos idėjom iki pat senatvės.

Milwaukee miestas, kaip ir visi kiti miestai: daug industrijos ir daug visko kito. Skirtumas gal bus tame, kad savo ribose turi daug didelių ir gražių parkų, kurie, matyt, yra žmonių gausiai lankomi. Tenai teko lankytis sergančių senelių slauginimo namuose. Negalima sakyti, kad seneliai yra apleisti ir neprižiūrimi. Juos ten gana stropiai slaugina, maitina ir prižiūri. Žiūrint į namius tų istaigų: suvystiusius, išsekusius, praradusius samonę, bejėgius, atrodančius daugiau į smėklas, o ne į žmogius atsistebėti, kas juose palaiko gyvybę ir kodėl gamta už ką tai taip skaudžiai juos baudžia ir kankina. Matydamas juos, ką jų savo šeima eina į Tarybinį paviljoną. Matyt, yra koks nors inžinierius. Jis pasakoja savo draugams, kad Tarybinis paviljonas yra sausakimšai prikims: technologijos, mokslo (Science) atsiekimais ir kultūros. Aš ypatingai manau, kad tas alabamietis labai tiksliai, trumpai ir teisingai nušviečia Tarybinio paviljono esmę. Matyti ir įsišamoninti 50 metų kūrybinio Tarybų Sąjungos darbo vaisius, ir atsiekimus exponuojamus jų paviljone, yra ne vienos dienos darbas. Mums gi rūpėjo pamatyti ir kitus paviljonus. O į pasiskirtas dvi dienas supratom, kad visko negalėsime pamatyti.

Amerikos paviljonas labai įspūdingas iš lauko pusės, bet eksponatais, palyginamai, gana skurdus. Anglijos paviljonas su augstai nūlūžusia viršūne bokštų kaip tai savaime simbolizuoja lūžtančius ir į šipulius byrančios buvusios galingos ir garbingos Britų imperijos esmę. Prancūzijos paviljonas savo gražia išvaizda primena viliugę koketę. Aplankėm visą ei-

skridimo turėjom šešias valandas laiko apžiūrėjimui naujenybių. Miesto centras "Loop" pamatiniai mažai pasikeitę, tik daugiau ir augstesnių dangoraižių pristatyta. Taip gi geras plotas ežero žemėmis užpildas ir naudojamas skirtingiems tikslams. Už "Loop" ribų tai jau visai kita istorija, miestas išaugęs šimteriopai. Iš priežasties važiutės susikimšimo neįmanoma buvo nei bandyti kur nors važiuoti, bei ko nors ieškoti. Pasitenkinom at-lankymu Dailės Galerijos (Art Institute), kuri gana daug praplėsta ir eksponatais dvigubai turtingesnė.

Iš Chicagos pasiekti Montrealį ėmė tik dvi valandas. Montrealis per pastarųjų dešetką ar daugiau metų pamatiniai yra perkeičęs savo veidą. Miestas išaugęs į milžiną. Dešimt metų atgal stunksojame jame pora dangoraižių, dabar jų visos kaskados po visą miestą. Victorijos parke karalienės Victorijos stovyla ir Edwardo parkui-ked Edwardo stovyla kada tai buvo miesto pažibos. Taipgi Windsor parke Anglikonų katedra buvo matoma iš gana toli. Dabar tas viskas it smėklos dunkso dangoraižių šešėliuose ir turi jų su žiburiu ieškoti. Paprasta Dorchester gatvė dabar pavirtusi plačiu važiuotės bulvaru. Rezi-denciniai kvartalai suima į savo rybas: miestukus, kaimus, laukų ir girių plotus. Nauji rajonai tvarkingi ir švarūs.

Pasikalbėjus su namų savininkais gauni nusiskundimą, kad miesto mokesčiai už nuosavybes pasakiškai augsti.

Anksti ryte nuvažiauvę į Expo-67, nustebome atradę jau ilgas eiles žmonių, einančių prie įėjimų į Amerikos, Tarybų Sąjungos, Anglijos ir Prancūzijos paviljonus. Užkandę ir kavutės išsigėrę stojom į Tarybų Sąjungos paviljono eilę ir tik už daugiau kaip valandą laiko pasiekėm duris. Stovint eilėje teko girdėti visokių kalbų. Amerikietis iš Alabamos, jau trečią dieną su savo šeima eina į Tarybinį paviljoną. Matyt, yra koks nors inžinierius. Jis pasakoja savo draugams, kad Tarybinis paviljonas yra sausakimšai prikims: technologijos, mokslo (Science) atsiekimais ir kultūros. Aš ypatingai manau, kad tas alabamietis labai tiksliai, trumpai ir teisingai nušviečia Tarybinio paviljono esmę. Matyti ir įsišamoninti 50 metų kūrybinio Tarybų Sąjungos darbo vaisius, ir atsiekimus exponuojamus jų paviljone, yra ne vienos dienos darbas. Mums gi rūpėjo pamatyti ir kitus paviljonus. O į pasiskirtas dvi dienas supratom, kad visko negalėsime pamatyti.

Amerikos paviljonas labai įspūdingas iš lauko pusės, bet eksponatais, palyginamai, gana skurdus. Anglijos paviljonas su augstai nūlūžusia viršūne bokštų kaip tai savaime simbolizuoja lūžtančius ir į šipulius byrančios buvusios galingos ir garbingos Britų imperijos esmę. Prancūzijos paviljonas savo gražia išvaizda primena viliugę koketę. Aplankėm visą ei-

lę mažesnių valstybių paviljonų, į kuriuos gali be laukimo įeiti. Tiek daug yra ko matyti, kad per dieną beieidamas tiek pavargsti, kad galų gale jau kojos atsisako toliau eiti, akys žiūrėti ir protas suimti į atmintį ką matai.

Apie Lietuvos įnašą į parodą kiti korespondentai gana išsamiai aprašė, tad aš savo trиграšį sulaukysiu.

Iš Montrealio į Bostoną važiuovom busu, nes orlaivuose vietos neįmanoma buvo gauti. Kelionė, Vermont ir New Hampshire valstijų keliais, vingiuojančiais žvingių kalnų slaitais, padengtais vėšlios žemėnijos su protarpiais tyvuliuojančiais ežerėliais ir kalnų upėmis bei upeliais, kiekviena 9 valandų kelionės minutė, it magnetas turėjo prirakinęs mūsų akis į grožį matomas panoramas.

Artinantis prie Bostono, kur seniau buvo paprasti keliai keeliai, dabar jau rezginsis didingų autostradų. Mieste, — ištisi kvartalai lūšnynų išgriauti ir visur naujos statybos stiebiasi į dausus. Mano per virš 40 m. gyventas mylimas miestas neatpažįstamai pasikeitęs. Visi buvę Bostono draugai, su kuriais teko daug metų veikti ir visokių reikalų turėti, jau biskutį senselėje, o kai kurie jų jau iškeliavę į amžinąją tėvynę. Dakaro Jono Repsio jau neradau. Jo kabinetas tebėra kaip buvęs. Jo mylimoji Elzbieta tūkė pati viena daugelio kambarių bute kaip pustelninkė gyvena ir užmaršiai savo liudėsio mokinaisi piešti peizažus. Visos sienos nukabinėtos jos pieštais šedevrais. Draugai Reinardai abu jau pensionieriai ir Julijos, kaip kad ir seniai, darželis skęsta žydinčių rožių ir kitų kvietų aromate. Iš ant augstoko kalnelio stovinčios Stonių rezidencijos kaip ant delno matyti gera pusė Bostono miesto su visais naujaisiais dangoraižiais. Niaurų gražiojo bakuzėlėje, stunksojančio didelių medžių pavėsyje, primena jaukų rojaus kampelį. Pastaciūs meilės gūstukė ant akmenų žemės ploto, kiek tai Robertas prisikamavo ir prisiprakaitavo, kol tuos akmenis suskaldė ir žemę išlyginęs žolele apželdino. Radau Robertą po sunkios operacijos kovojantį už sveikatą, kad dar pagyventi keletą metų ir pasi-džiaugti savo sunkaus darbo vaisiais.

Su Aleknais, Jokubėniene, Repsiene ir aš su savo žmonele nuvažiuovom atlankyti 90 metų jaunuolę Iz. Macevičienę, Aleknienės motiną, gyvenančią vieną vieną ūkiškoj stubukėje, virš 20 mylių nuo Bostono. Senutė dar skaito "Laisvę" ir retkarčiais atsilanko į paren-gimus. Ji rugoja ant nekurių pažangiečių už pažėnimą Stalino. Ji griežtai tvirtina, kad nežūrint kiek kas ant Stalino galvos purvų nedrėbtų, jį pažeisti negali. Ji sako, kad auksas žiba ir pelenuose. Buvo laikai, kada jos rezidencijoje gyvenimas virte virė.

Nuvažiavom į "Laisvės" piktiką Brocktone. Praėjo tie laikai auksiniai, kada į "Laisvės" piktiką Maynarde suvažiuovom po 5,000 žmonių. Į Brocktoną atvažiovo keletas šimelių, lėkanos buvusios minios, tik

ST. PETERSBURG, FLA.

Rugpjūčio 6 d. įvyko LLD 45 kuopos reguliaris susirinkimas Laiškanešių sve-tainėje. Smagu, kad narių ir svečių atsilankė gražus būrelis.

Kuopos valdybos raportas skambėjo pagirtinai gerai. Tarpe narių nuotaika irgi buvo pavyzdinga. Tas parodo, kad mes mokame įvertinti kuopos susirinkimų svarbą.

Šį kartą trumpi buvo raportai ir naujų sumanymų nesisirado, tai susirinkimas pasibaigė greit.

Kaip kiekvieną sykį, taip ir po šio susirinkimo buvo duodami pietūs su maža programa bei šokiais.

Svečiams ir nariams bepietaujant, pirmininkas V. Valley pranešė, kad turime viešnią, Mrs. Gertrude Ulin-skas, iš Waterbury, Conn., kuri mums apsiėmė padai- nuoti. Tikrai puikų sopra- no balsą turi Gertrude. Vi- sa publika ją pamilo ir ne- norėjo paleisti — vis prašė daugiau ir daugiau daine- lių.

Taipgi sudainavo daug gražių dainelių mūsų viet- nės Dainos Mylėtojų Grupė. Mes galime tikrai pasidi- džiuoti, kad turime tokią veiklą, pilną gyvumo ir stiprios sveikatos Dainos Mylėtojų grupės vadovė Adelutė Pakalniškienė.

Turėjome svečių ir iš to- liau, kaip tai Kostas Dimas iš Niujersės; Lukų anūkė- lis John Lavale irgi iš Ni- uersės; Mr. ir Mrs. Uliniskai iš Waterbury, Conn. (tai čia gyvenančių Raškauskų sūnus ir marti, kuri taip gražiai mums padainavo).

Mūsų "Laisvės" bendra- darbiai Juozas ir Stefanija Vinikaiciai iš Niujorko su- ka sau naują lizdą — sta- tosi namus. Puiku — būsi- me susiedai. Linkime jiems geros sėkmės!

Onutė Valinčienė

Trumpos žinutės

Rugpjūčio 6 d. nuo širdies priepuolio ūmai mirė Fran- ces S. Norvilienė. Ameriko- je gimusi, gyvenusi Detroi- te, priklausė prie LLD 45 kuopos. Paliko nuliūdusį vyrą Thomą, brolių, dvi se- seris ir daug giminių.

Nuo visų narių Thomui ir giminėms užuojauta.

—:—

Draugė A. Navickienė iš- vežta į Miamio miestą, į li- goninę. Jai ten darys sudė- tingą operaciją ant akies, gal ir ant abiejų. Vietos li- goninėse tokių operacijų ne- dardo. Jos gyvenimo drau- gui dabar nelengva aplan- kyti žmoną, kuomet ji taip toli nuo šio miesto.

Linkėtina sėkmingai ir greitai sugyti!

—:—

Šį mėnesį įvyks Juliaus ir Onutės Grebliukų 50 metų vedybinio gyvenimo sukak- tis. Pokylį ruošia LLD 45 kuopa; įvyks šeštadienį, rugpjūčio (Aug.) 26 diena, Laiškanešių salėje, 314 — 15th Ave. South.

Pramogos šeiminiams k e s įprašytos pagaminti ska- niausius pietus ir pateikti 12 val. Užprašyti Dainos mylėtojai sudaryti meni- nę programą tam įvykiui. Ne veltui jau dabar Adelė Pakalniškienė dainininkus treniruoja, kad sudarytų gražią programą.

Visi jaučiame, kad į šį Grebliukų pasveikinimą, jų sukakties progą, sueis daug žmonių. Bus jų vaikai, ar- timi giminės ir draugai, ku- rių jie turi užtenkamai daug, nes čia per ilgus me- tus gyvena ir LLD 45 ku- poje gražiai dirbaujosi.

Šio pokylio pelnas eis dar- bininkiskai spaudai.

Visiems verta pasižymė- ti šią datą kalendoriuje, kad šio pokylio nepraleistų.

Vikutis

FOR SALE

CHESTER COUNTY. Grand work- shop for rehabilitation of PA antique. Ideal for Veterinarian. Antiquaria or Restaurateur. A 1710 stonehome with stone additions in 1722 and 1733 completely restored w/exquisite authenticity, kitchen w/walk-in fr. LR, DR, 3 bedrooms & delightful mod bath. Has one of the largest pegged barns in Chester Co., a delightful stone house w/walk-in fr, which could be converted to a guest house. Many extra out-buildings. This magnificent property is one of the few commercial locations in this area. Over 4 acs. Asking \$69,500. CARLTON-CAIRNS, INC. 215-MT 2-2520. (59-64)

Jei jūs norite parduoti na- mą ar biznį, paskelbkite Lais- vėje, parduosite greit. Už pa- skelbimą kaina žema.

HELP WANTED FEMALE

HOUSEKEEPER
Gen. Good cleaning woman. Mature. 5 days a week. 8:30 to 4:30. For Doctor's home & office. Refs. & exp. Call HO 7-3443. (62-63)

LABLERS
Machine or hand. Part or full time. Excellent opportunity with fast growing Co. Earnings not limited. Will train operators with some exp. Call WA 5-9933. (61-63)

NURSE
LPN. Nurse for Nursing Home in Germantown area. Call VI 3-0550 GERMANTOWN NURSING HOME, Phila., Pa. (62-65)

SHIRT Pressers Cabinet unit, expd., 5 days, year round steady work. Fast transportation, vacation and other benefits. Call Mr. Fromberg JE 3-1188. (62-63)

Sellersville, Pa.

Rugsėjo 3 dieną Rama- nauskų ūkyje įvyks banke- tas. Šis parengimas bus vienas iš geriausių ir įdo- miausių. Tai bus pagerbi- mas draugų Tilvikų jų gim- tadienų progą.

Draugai Tilvikai mini sa- vo gimtadienius: Tilvikas minės 85 metų savo am- žiaus sukaktį, o draugė Til- vikiene — 93 metų! Abudu draugai Tilvikai yra gra- žiai pasižymėję savo darbš- tumu; abudu geri mūsų ju- dėjimo ir spaudos rėmėjai.

Taigi jų pagerbimui mes, Ramanauskai ir filadelfie- čiai, ir rengiame šį pobūvį, kuris šiais metais bus pas- kutinis.

Draugai ir draugės, iš ar- ti ir iš tolesnių vietų, ne- praleiskite šitos progos, at- silankykite ir dalyvaukite šiame pokilyje.

Kviečiame Eastono, New Jersey, mainų apylinkės, Cesterio, Readingo, Balti- morės ir Brooklyno drau- gus ir drauges dalyvauti.

Šiame pokilyje turėsime progos išgirsti iš draugų ir draugės, tik ką sugrįžu- sių iš Lietuvos pranešimus. Alisė Gegžniūtė, Amerikoje gimusi ir augusi lietuvaite aplankė savo tėvų gimtąją žemę. Manome, visiems bus įdomu išgirsti, kaip ji jai atrodė, kaip sekėsi kelionė.

Pietūs, kaip visuomet, bus duodami 1 valandą, o vakarienė — 5 val.

Taigi kviečiame draugus ir pažįstamus atsilankyti ir dalyvauti.

B. A. Ramanauskai ir filadelfiečiai.

Iš anksto galvokime, kaip kuo sėkmingiausiai praversti šį rudenį Laisvės vąjį gavimui naujų skaitytojų.

HELP WANTED MALE

COOK & COOK'S HELPER
Some experience. 5 days, 40 hours. Call FO 9-2100. Ext. 280 Mrs. Mary Houck. St. Lukes Children Hospital. (59-62)

ATTENTION!
For Quality Men's Store. Fully experienced to operate 4-man tailor shop, newly enlarged. Salary upwards to \$9,000. Bonus during peak season. Two weeks vacation and hospitalization.

VICARY'S MEN'S SHOP
526 Penn Ave., Reading, Pa. Call 1-215-373-0797. (62-64)

CONSTRUCTION Estimator — Commercial and industrial work. Experience desired. Good working conditions. For appointment dial 814-535-3577 between 8 AM and 5 PM., weekends, 814-266-4843. (62-63)

KNITTERS
We are looking for Knitters, with exp. on Links, T.A.I., with exp. on flat and circular machine, etc. This is an outstanding oppty, for qual. knitters who are looking for advancement in textile ind. Top rates steady work. 640 N. Broad St., Phila., Pa. SOMERSET KNITTING MILLS, CE 2-6900. (62-64)

ATTENTION! Mechanic wanted. Experience on foreign and domestic cars. \$100 a week guaranteed. Insurance benefits, paid holidays, vacation, bonuses, pleasant working conditions with modern equipment. Call 777-6711. Ask for Mr. Bredbenner. Reading, Pa. (59-63)

CABINET MAKERS
Experience necessary. Min. rate \$3.50 per hr. plus 39c per hr., fringe benefits plus 8 paid holidays per yr. Steady work. PARISI, Inc. NE cor. 6th & Columbia Ave. PO 3-1338. (61-63)

ASSEMBLERS
9 hours per day. Good pay and benefits. Call EV 6-2420 (61-62)

MEN
For general factory work. Some experience necessary in assembly and drill press and riveting. Apply: S. A. ALLEN INC 5th & Glenwood Ave. (61-64)

PUNCH PRESS OPERATORS
Experienced for blanking, piercing and forming. Apply: S. A. ALLEN INC 5th & Glenwood Ave. (61-64)

SHEET METAL MECHS & SHEET METAL HELPERS
Expd in Commercial Kitchen Equipment. MECHANICS Must be capable of own Layout

HELPERS
Must have exp. in Assembling. Top pay. Paid vacation & holidays, hospitalization & sick benefits, Life insur., etc. Phila (WA 3-0335), NJ. (609-NO 3-3300). (62-64)

MALE & FEMALE

PRESSER FINISHER EXP. On silk and rough work. Year round, good pay. Apply: LABELLE CLEANER Rt. 130, Riverside, N. J. Near Millside Shopping Center. (59-62)

TEACHERS wanted in rapidly growing Morris County, N. J. com- munity. 1st grade, 5th grade, girls' physical education, math, 7th and 8th grade. Guidance, librarian, speech therapist, remedial reading. Salary, B. A. degree, \$5,800. Apply or call collect. Mr. C. Stephens, Superintendent, (201) 347-2707, Budd Lake, N. J. (61-66)

OPERATORS
Steady work, high wages, all op- erations in men's Sack cut shop. PATGAT CLOTHES 3rd flr, 2200 Arch St. (61-63)

REAL ESTATE

LARGE Single, 5 bedrooms, 4 baths, solid stone. Large lot, rea- sonably priced. 124 E. Crocus Rd., Wildwood Crest, N. J. Can see any time. Phone: 1-609-522-25. Phone 1-609-522-2557. (62-65) (59-62)

MIAMI BEACH, FLA.

Mirus

Marijonai Zlatkus

Reiškiame gilį užuojautą sūnui Zigmantui, jo žmonai Vivian, broliui Juozui Žiurui, jo žmonai Josepinai, Kazimierui Danylai, giminėms ir drau- gams liūdesio valandoj.

E. Mikitas
P. Baltrėnas
M. ir O. Prodis
V. ir J. Stankus
P. Bečienė
S. Grubinas
J. Stevensonas
A. ir M. Vallionijai
J. ir M. Koch

V. ir M. Bovinai
B. ir S. Zavis
A. Paukštienė
M. ir R. Čiuladai
J. Boney
Belešienė
Bubelis
J. ir A. Johns

S. Zavis.

Aštuoni milijonai žmonių; aštuoni milijonai žiurkių;

Niu Jorko miestas — žiurkių karalystė. Kai kurių apskaičiavimu, Niu Jorko mieste yra aštuoni milijonai žiurkių. Ir jie sako: aštuoni milijonai žmonių — aštuoni milijonai žiurkių. Kiekvienam didmiesčio gyventojui priskiriama viena žiurkė.

Bet šis piktas gyvulėlis savo nameliais pasirenka ne Park Avenue, o lūšnynus, kur gyvena patys biedniausi žmonės, kur gyvenamieji namai aplūžę, kur baisi nešvara, kur sienose skylės, pro kurias žiurkės laisvai švaistosi.

Žiurkių yra visokių „padermių“: „geresnių“ ir „blogesnių“. „Geresnės“ žiurkės pasitarnauja ir mokslui: ant jų mokslininkai daro visokius bandymus. pavyzdžiui: vėžio ligos priežastims surasti.

Bet žiurkės, kurias mokslininkai vadina „Rattus norvegicus“ yra labai pavojingos žmonėms jų sveikatai, jų gyvenimui. O tokių Niu Jorke — užtenkamai!

Šios veislės žiurkės, viduramžiais, kai siautėjo baisi inkvizicija pasaulyje, buvo naudojamos žmonėms, „eretikams“ kankinti. Inkvizitoriai įmesdavo kaltinamąjį į rūsis surištomis rankomis ir kojomis, kad žiurkės galėtų jį kramtyti; jei „nusikaltėlis“ prispažindavo, kad jis „turi reikalą su velniais“, tai inkvizitoriai jį iš rūsių išimavo ir sudeigindavo ant laužo. Jo kančios baigdavosi.

Žiurkės apkramto miegančius vaikus ir suaugusius. Žiurkės platinia baisias ligas — visokias „pavietres“!

Žiurkės labai veisiasi. Jau keturiu mėnesių patelė veda žiurkiukus — po šešis ar daugiau vienu kartu. Per vienerius metus žiurkė rimdo vaikus anie keturis kartus! Jei nebūtu iokios pagalbos, jei žmonės jų nesunaikintų, tai žiurkės greit užvaldytų miestus.

Visose Jungtinėse Valstijose, apskaičiuojama, yra apie 100,000,000 žiurkių. Ir jų daugiausia, kaip sakyt, miestų lūšnynuose.

Jei žmonės išmokyti tvarkytis, jei namai būtų saugesni, jei švara būtų geresnė, tai, žinoma, nebūtų žiurkėms tokios dirvos plėstis.

Reikia maisto atliekas saugoti: nemėtyti bet kur ir bet kaip. Jas reikia sunaikinti arba sudėti į dėžes, — dėžes reikia uždenkti, kad neilystų žiurkės.

Katės, sakoma, nelabai nori žiurkes pulti. Išrasta nemaža nuodų žiurkėms nuodinti, bet jos „ne pėsčios“ — nelabai nori tuos nuodus ryti, kai turi geresnio sau maisto, visokių žmonių numestų atliekų.

Pasaulinė Sveikatos organizacija skelbia, kad žiurkės kas metai pasaulyje sunaikina apie 33 milijonus tonų visokių javų, sudėtų į sandėlius. Ne tiek jos javų suryja, kiek užkrečia savo išmatomis ir plaukeliais.

Prezidentas Johnsonas pasiūlė JAV Kongresui, kad jis nutartų paskirti 40 milijonų dolerių kovai su žiurkėmis Amerikoje. Bet tūli

kietakakčiai atmetė tą pasiūlymą, nes jiems rūpi mušti ne žiurkes, o žmones Vietnam!

Niu Jorko valstijos gubernatorius Rockefelleris, sakoma, „labai rimtai susirūpino“ kova su žiurkėmis. Matysime, kas iš to viso išeis.

Geriausias ir tikriausias būdas kovai su žiurkėmis: kova prieš lūšnynus. Panaikinti lūšnynus, panaikinti baisų skurdą, slėgiant milijonus gyventojų, tuomet užsidarys žiurkėms dirva plėstis, nuodyt, kramtyti žmones; bus sulaukymas turto naikinimas, kurį žiurkės atlieka.

(Faktinė medžiaga šiam rašiniui buvo paimta iš savaitraščio „Time“ išėjusio už rugpjūčio 11 d.)

Ns

D-ras B.Spock smerkia Johnsoną

New York. — Kalbėdamas spaudos konferencijoje (Commodore viešbutyje) Dr. Benjamin Spock smerkė prezidentą Johnsoną dėl jo „veidmainingos politikos“.

Dr. Spock yra vienas kovotojų už taiką vadovų, ir jis mano, kad 1968 metais taikos šalininkai būtinai turėtų statyti savo kandidatą į šalies prezidentus.

Dr. Spock nurodė, kad 1964 metais Johnsonas visai įtikinėjo Amerikos žmones, kad jis esąs taikos šalininkas, o dabar visi mato, jog taip nėra. Praėjus trims mėnesiams po jo išrinkimo, sako Dr. Spock. Johnsonas pradėjo „baisų karą prieš mažąją tautą Pietryčių Azijoje.“

Toliau Dr. Spock sakė, kad nieks neturi teisės smerkti juodus žmones dėl to, kad jie getuose kyla; juos tai verčia daryti neišmatuojamas skurdas.

Buvo susirinkę aštuoni gubernatoriai

New York. — Praėjusią savaitę, Nelsono Rockefellerio iniciatyva, čia buvo susirinkę aštuoni respublikonai gubernatoriai. Jie svarstė, ką daryti su baisia varguomenės buitimi, su sunkiais getuose.

Gubernatoriai paskelbė, kad reikia gauti daugiau iš federalinės valdžios pinigų padėčiai getuose pataisyti; tai padėtų sulaukyti negrų sukilimus.

Jie priėmė aipe 60 visokių sumanymų valstijų ir federali valdžiai.

Michigano valstijos gubernatorius Romney reikalauja kuoveikliais pradėti ką nors daryti, kol dar ne per vėlu, — kad neatsitiktų kitur toks pats dalykas, koks atsitiko Detroito.

28 asmenys krito nuo „mūšainio“

Madras, Indija — Madraso miestas — „sausas“ miestas. Nevalia čia gaminti alkoholinius gėrimus. Na, tai didžiulės šventės metu, piliečiai pasigamina kaž kokio „lakalo“ ir gėrė; 28 asmenys, išgėrę, mirė.

JAV kriminalystės skaitlingėja

Washington. — FBI direktorius Hooveris skelbia, kad 1966 metais smarkiai padaugėjo kriminalysčių skaičius Jungtinėse Valstijose.

Pernai, sako reporteris, buvo papildytos 3,243,400 „rimtų kriminalysčių“ (serious crimes). Tai apie 14 procentų daugiau negu 1965 metais.

Šis raportas yra pagrįstas duomenimis, kurias gaavo policinės istaigos.

Dr. J. Stanislovaitis apleidžia Waterburį

Ižymusis proto ligų gydytojas, d-ras John S. Stanislovaitis rašo laišku. Be kitų dalykų, jis pažymi:

„Nuo š. m. rugpjūčio 1 d. aš uždariau savo ofisą ir užbaigiau 40 metų gydytojo profesijos praktiką a v i m a Waterburyje.“

Apie šio mėnesio pabaigą mudu su žmona vyksime į Florida užbaigti savo dienas — be sniego ir šalčio...“

Su d-ro J. S. Stanislovaitis išvykimu, Waterburis netenka žymaus, puikaus gydytojo.

Mes linkime abiem gerbiameis Stanislovaitiams sėkmingai isikurti saulėje Floridoje ir ten ilgai ir linksmai gyventi! Ns

Padėka

Karštai dėkojame „Laisvės“ redaktoriams Rojui Rojui Mizarai ir Antanui Bimbai, štabo darbuotojams — Jonui Gasinui, Lilijai Kavaliauskaitei, Julijai ir Jonui Lazauskams, Nelei ir Povilui Ventams, Stefanijai Sasnai, Pranui Bukniui už nuoširdžios užuojautos žodžius, atsiųstus mums per Atlantą į Vilnių tomis mūsų didžio sielvarto dienomis, kai liūdime nelaukta netekę motinos ir žmonos — mokytojos Joanos Petronienės. Jūsų žodžiai mums kaip širdį gydantis balzamas, jie padeda lengviau pergyventi skaudžiosios širdgėlos laikotarpį.

J. Petronis su dukra Aurute ir sūnumi Levuku Vilnius, 1967. VIII. 8

Unijos jungiamos studijuot miesto problemas

Daugiau kaip 30 įvairių darbo unijų sutiko dalyvauti bendrame tyrinėjime N. Y. miesto problemų: namų statybos, kovos prieš skurdą, užteršto oro, rasinės diskriminacijos, tr anspor-tacijos ir daugelio kitų.

Tai bus trejeto metų programa, padengianti visas svarbiausias problemas. Federalinė valdžia sutiko programą paremti su \$200,000.

Lauksime pasekmių. Būtų gerai, kad iš tų tyrinėjimų ir gražių programų neišeitų taip, kaip iš daugelio tokių pasimojimų, iš kurių publika gauna tiek, kiek iš bergždžios ožkos pieno.

RASTI AKINIAI

Pas Lazauskus, pereitą sekmadienį (rugg. 6 dieną) rasti akiniai. Galite atsiimti „Laisvės“ raštinėje.

Pietūs Forest Parke

Rugpjūčio 20 dieną, sekmadienį, ruošiami pietūs Forest Parke. Vieta visiems gerai žinoma, lengvai pasiekama iš visų Didžiojo New Yorko kampų.

Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kuopos komisija, kuriai pavesta pietus suruošti, praneša, kad pietūs bus dideli ir skanūs, o, girdi, į pavakarį dar bus pridėta ir „hot dogs“ su kavute.

Taipgi komisija sako, jeigu pasitaikytų prastos oras, tai už tą patį mokestį pietūs įvyks Laisvės salėje, Ozone Parke. Vadina-si, nepaisant oro, rugpjūčio 20, sekmadienį, negaminkite sau pietų namie, o dalyvaukite su mumis ir pas mus. Būkite mūsų labai laukiamais svečiais.

Pietūs bus išduodami 1 val. Todėl nesivėluokite.

Gerai pietus užsisakyti į anksto. O užsisakyti galite pas LLD 185 kuopos viršininkus: V. Venckūną, O. Kazlauskienę, K. Briedį, Joną Grybą ir kitus. Arba pašaukite Laisvę ir jus užregistruos Lilija.

Visi esate nuoširdžiai kviečiami po atviru dangumi!

Rengėjai

Santiago, Čilė. — Čia tapo įkurtas Marksizmo-leninismo institutas.

Žemės drebėjimas Denverio mieste

Denver, Colo. — Praėjusią savaitę Denverį sukrėtė tokie žemės drebėjimas, kokio šis miestas niekad nebuvo pajutęs.

Pastatų sienos subraškėjo, kai kurios skilo, namuose visokie daiktai nuo lentynų krito, plytniai kaminai ap-trupėjo.

Ir šis drebėjimas lietė ne tik miestą, o ir jo apylinkes.

Orą švarinantieji bokštai

Kanados inžinierius Kingas Houpas siūlo didmiesčiuose įrengti oro valymo bokštus. Milžiniškas bokštas būtų lyg ir superdump-lės, galinčios per minutę su-siurbti daugiau kaip 50 000 kubinių metrų oro. Nešvarų orą suspaustų specialios vandens slėgiamos užuolaidos ir didesnį oro dalį iš-valytų.

Paryžius. — Rugpjūčio mėnesio pradžioje Haiti respublikoje buvo suimti 325 žmonės, iš kurių 18 buvo nužudyti. Judėjimas Haiti respublikoje vyksta jau seniai — judėjimas prieš fašistinę diktatūrą.

Johannesburg, Pietų Afrika. — Šios šalies valdžia atsisakė įsileisti buvusį Kalifornijos universiteto rektorį Clark Kerr, kuris buvo pakviestas kalbėti Cape Town universitete.

BANKETAS PAGERBIMUI

Povilo ir Nelės Ventų

Jų vedybinio gyvenimo sidabrinio jubiliejaus ir kaip visuomenės veikėjų proga

RENGIA AIDO CHORAS

“Laisvės” Salėje

102-02 Liberty Ave. Ozone Park, N. Y.

Šeštadienį, Rugsėjo 23 Septembris

Pradžia 5-tą valandą vakare

Įėjimas \$5.00 Asmeniui

Abu Ventai yra ilgamečiai Aido Choro nariai ir veikėjai. Nelė yra Aido Choro solistė, pasižymėjusi operių vaidinimuose ir koncertuose kaip talentinga solistė.

Povilas Venta, apart veiklos chore, yra žymus veikėjas politinėje ir kultūrinėje veikloje. Taigi šis Povilo ir Nelės Ventų pagerbimui banketas yra ne vien tik vedybinio gyvenimo sidabrinio jubiliejaus proga, bet kartu kaip visuomeninių veikėjų.

Nuoširdžiai kviečiame visuomenę atsilankyti į Ventų pagerbimui banketą ir prašome iš anksto įsigyti įžangos bilietą. Bilieto kaina \$5.00 asmeniui. Galima gauti „Laisvės“ raštinėje. — Rengėjai

NEPAPRASTAI PIGIOS KAINOS

KELIONEI

Į LIETUVĄ

ir kitas SÓVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK —

\$518.00 Į VILNIŲ IR ATGAL

\$18.00 asmeniui už dieną — privatus kambarys su vonia (2 asmenys kambaryje)

RASYKITE arba SKAMBINKITE

Mes parūpiname keltonei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia aplankyti savo gimines.

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 West 45 Street, New York, N. Y. 10036

Telefonas: CI 5-7711

Sveikina iš Vilniaus

Atvykome į Vilnių biskelį pavargę, bet labai džiaugsmingi. Mus pasitiko mūsų draugai, buvo labai jaudinantis momentas. Kol kas viskas vyksta gerai. Sveikinu visus. — Helen.

(Helen Jeskevičiūtė, new-yorkietė yra su trečia turistų grupe, kuri dabar vizituoja Lietuvoje.

— L. K.—tė).

Sunkiausia diena

Japonai nuo seno įsitikinę, kad žmogus silpniausiai jaučiasi liepos 29-ąją. Po lietingo sezono oras tuo metu tampa nepaprastai drėgnas ir nebeapkeliamas.

Liepos 29-ąją dieną Japonijos miestuose zuja dviratininkai, išvežiojami ungurius sojos padaže. Unguriai (japoniškai „unagi“) — tradicinis skanėstas, padedąs „atgausti“ prarastą energiją. Kai kuriuose Japonijos rajonuose manoma, kad apskritai tą dieną ypač naudinga valgyti tokius valgius, kurių pavadinimai prasideda garsu „u.“ Apie „unagi“ užsimenama dar VIII a. sudarytoje japonų poezijos antologijoje.

Parengimų kalendorius

Rugpjūčio 20 d., LLD 185 kp. pietūs, Forest Parke.

Rugsėjo 3 d. banketas pas Ramanauskus, Sellersville, Pa., 1 valandą.

Rugsėjo 9 d.

Niu Jorko Lietuvių Mote-rų klubas ruošia rodomą paveikslų iš Montrealio Expo-67 ir iš Lietuvos. Šeštadienį, 5 val. vakare, White Horse Tavern, 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven, L. I.

Rugsėjo 23 d.

Aido choro banketas Laisvės salėje, Ozone Parke.

Spalio 8 d.

Pietūs „Laisvės“ salėje. Rengia A. Bimbos pilietybės ginti komitetas atžymėjimui bylos laimėjimo ir užbaigimui savo veiklos.

Spalio 22 d., LLD 2 Apsk. konferencija, Harrison, N. Jersey.

Spalio 29 d., LDS 3 Aps. konferencija.

Pagilinkite savo žinojimą apie Ameriką

JAV Darbininkų Judėjimo Istorija

Parašė Antanas Bimba

550 puslapių. Kaina \$1.50.

Šioje knygoje jūs rasite nušviesta ir apibūdinta visą eilę labai aktualių klausimų iš Jungtinių Amerikos Valstijų darbo liaudies kovų istorijos. Jau vien tik skyrių pavadinimai parodo didžiulę temų ir klausimų apimtį. Pavyzdžiui:

Baltieji vergai ir jų viešpačiai
Negrų vergovė Amerikoje
Laisvieji darbininkai senovėje
Revoliucija ir nepriklausomybės karas
Proletariato klasės susiformavimas (1783-1860)
Pilietinis karas arba antroji Amerikos revoliucija
JAV ekonominis vystymasis po polietinio karo
Astrijų kovų laikotarpis (1873-1880)
Streikai, Darbo Riteriai, profesinės sąjungos 1880-1886
Profesinės sąjungos ir pirmasis pasaulinis karas
Socialistai, profesinės sąjungos ir jų politinė veikla (1886-1900)
Kommunistinio judėjimo Amerikoje pradžia
Didžiųjų kovų audra
Bedarbių kovos 1928-1940 metais
Streikai, profesinės sąjungos ir „Naujoji dalyba“
Ruzveltas, „Naujoji dalyba“ ir komunistai

Ši knyga gaunama „Laisvės“ Knygynė

Siųskite užsakymus, adresuokite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

Anglų-Lietuvių Kalbų

ŽODYNAS

Išleistas 1961 metais Lietuvoje

Angliški žodžiai lietuviškai išdėstomi bei išaiškinami

511 Puslapių — Kaina \$3.50

Gaunamas „Laisvės“ knygynė

Užsisakydami kartu prisiųskite ir mokėstį. Pinigų perlaidas (money orderius) ar čekius rašykite:

“LAISVĖ”

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417